

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

อำเภอสมเด็จ

ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ

จังหวัดกาฬสินธุ์

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ของอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ นี้ จัดทำขึ้นตามโครงการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘) ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส- ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของทุกตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกเทศบาลตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอสมเด็จดีขึ้นและมีความยั่งยืนตลอดไป

สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

- ๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง
  - ๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่
  - ๑.๒ อาณาเขต
  - ๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง
- ๒ ลักษณะภูมิประเทศ
  - ๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม
  - ๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน
  - ๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน
- ๓ สภาพภูมิอากาศ
  - ๓.๑ สภาพภูมิอากาศ
  - ๓.๒ ฤดูกาล
  - ๓.๓ ปริมาณน้ำฝน
  - ๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์
- ๔ เส้นทางคมนาคม
  - ๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล
  - ๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ
- ๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน
  - ๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ
  - ๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ
- ๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม
  - ๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ
  - ๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด
  - ๖.๓ จำนวนครัวเรือน
  - ๖.๔ การศึกษา
  - ๖.๕ การสาธารณสุข
  - ๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม
- ๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน
- ๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ
- ๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

- ๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ
  - ๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
  - ๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร
  - ๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI
  - ๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ
- ๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข
- ๓ การจัดทำ TOWS Matrix

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา
  - ๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)
  - ๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร
  - ๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

โครงการ.....

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๓
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๓
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๔
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๔
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๕
ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อ.สมเด็จ จ.กาฬสินธุ์	๖
ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านบัวสามัคคี หมู่ ๖ บ้านบัวสามัคคี ต. แขงบาดาล อ. สมเด็จ จ. กาฬสินธุ์	๘
ตารางที่ ๑๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่..มันสำปะหลังหมู่ ๑๑ บ้านโนนชายสำราญ ต. แขงบาดาล อ. สมเด็จ จ. กาฬสินธุ์	๘
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๙
ตารางที่ ๑๓ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๙
ตารางที่ ๑๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๓
ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๕
ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๖
ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๘
ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๒
ตารางที่ ๒๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังปี ๒๕๖๕ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๔
ตารางที่ ๒๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๖
ตารางที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๖
ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๘

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๓
ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๗
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๐
ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๐
ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๑
ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๒
ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๒
ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๓
ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ	๑๔
ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอสมเด็จ	๑๔
ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอสมเด็จ	๑๕
ภาพที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๖
ภาพที่ ๑๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๘
ภาพที่ ๑๗ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๙
ภาพที่ ๑๘ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอสมเด็จ	๑๙
ภาพที่ ๑๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสมเด็จ	๒๑
ภาพที่ ๒๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสมเด็จ	๒๑
ภาพที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๒
ภาพที่ ๒๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๔
ภาพที่ ๒๓ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	๒๕
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ	๒๕
ภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ	๒๗

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

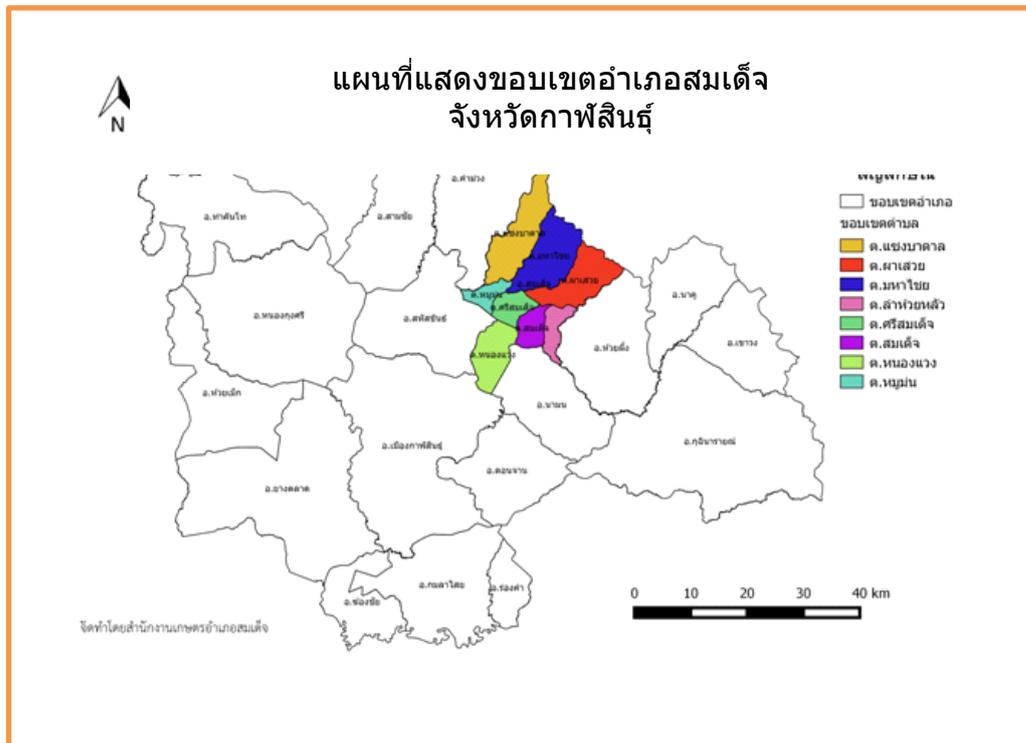
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ที่ตั้ง อำเภอสมเด็จพระตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๐ กิโลเมตร มีขนาดเนื้อที่ ๔๖๕ ตารางกิโลเมตร

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอสมเด็จพระ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ และอำเภอนามน
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอห้วยผึ้ง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอคำม่วง

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอสมเด็จพระ
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จพระ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน...๕...เทศบาล .....๔...อบต. ....๘...ตำบล ...๙๔.....หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ...๕...แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน.....๔.....แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล หมู่ที่	ตำบลสมเด็จพระ เจ้าตากสิน	ตำบล ลำห้วยหลวง	ตำบลมหา ไชย	ตำบลหมู ม่น	ตำบล หนองแวง	ตำบล แซงบาดาล	ตำบล ศรีสมเด็จ	ตำบล ผาเสวย
๑	หนองบัวโดน	หนองป่าอ้อย	โคกกวาง	หมู่ม่น	หนองแวง	แซงบาดาล	หลุบเปลือย	หนองบัว
๒	สี่แยก	สร้างแสน	มหาไชย	หมู่ม่น	หนองขาม	บาก	หนองแสง	กอก
๓	สี่แยก	บอน	มหาไชย	เม็ก	สร้างแก้ว	บึงบาดาล	โนนสะอาด	โคกกลาง
๔	สี่แยก	ค้อ	อู่	นาพัน	โคกกลาง	เหล่าภูพาน	คำกั้ง	หนองแสงน้อย
๕	สี่แยก	โนนสมบูรณ์	คำห้วย	หนองไผ่	โนนชาติ	แซงบาดาล	คำกุง	หนองไผ่นพ คุณ
๖	สี่แยก	บอน	ดงบัง	บึง	คำไผ่	บัวสามัคคี	หนองอุดม	แก้งกะอาม
๗	หนองบัวโดน	บอน	โคกใหม่	แก่งพญา ชัย	หนองผ้าอ้อม	คำเม็ก	หลุบเปลือย	ขมิ้น
๘	หนองกุง	บอน	นาแก้ว	ดงแหลม	โนนชาติ	คำบก	หนองแสง	ขมิ้น
๙	โนนสวรรค์	สร้างแสน	มหาไชยคุ้ม ใหม่	โนนน้ำ เกลี้ยง	หนองแวง	โพธิ์คำ		ขมิ้น
๑๐	สี่แยก	ค้อ	โคกกวาง	หมู่ม่น	พรสวรรค์	หนองหญ้า ปล้อง		แก้งกะอาม
๑๑	หนองบัวโดน			หมู่ม่น	ดงคำพัฒนา	โนนขายสำราญ		กอก
๑๒	หนองบัวโดน				หนองผ้าอ้อม	บัวสามัคคี		
๑๓	หนองกุง				สร้างแก้ว	คำเม็ก		
๑๔					ประชา สามัคคี	บาก		
๑๕					โนนชาติ	โป่งนกแขว		
๑๖					หนองแวง			

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
สมเด็จ		๑	๑		๙,๘๗๐
ศรีสมเด็จ		๑			๔,๑๖๕
หมู่ม่น		๑			๕,๖๒๒
ผาเสวย			๑		๕,๘๘๗
หนองแวง		๑			๗,๖๑๓
มหาไชย			๑		๓,๖๑๕
แซงบาดาล			๑		๕,๘๑๐
ลำห้วยหลวง			๑		๔,๗๘๖

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอสมเด็จ มีสภาพพื้นที่เป็น ป่าชุมชน กระจายตัวอยู่ในบริเวณ ทต.มหาไชย ทต.ผาเสวย ทต.แซงบาดาล (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสมเด็จ
(ที่มา กรมป่าไม้, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสมเด็จ

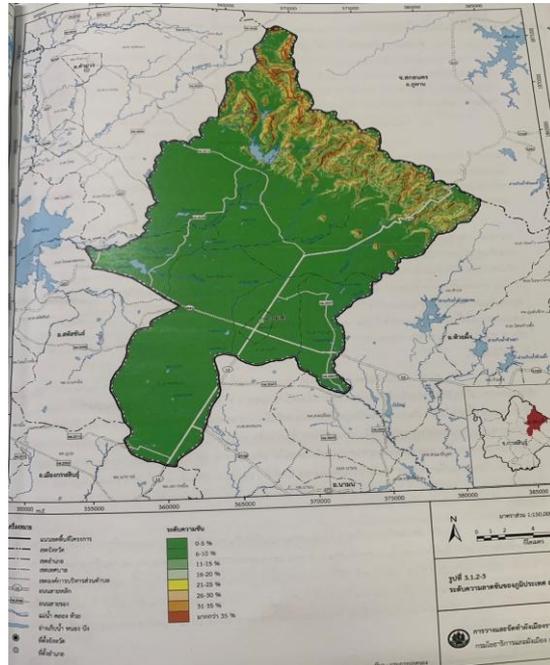
พ.ศ.	พื้นที่ทั้งหมด (ตร.กม.)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
๒๕๖๖	๑๕๖.๒๕	๙๗,๖๕๔.๓๕	๒.๒๔
๒๕๖๗	๑๕๘.๔๐	๙๘,๙๙๘.๒๘	๒.๒๗

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอสมเด็จ มีลักษณะเป็นที่ราบหรือค่อนข้างราบ และบริเวณพื้นที่ตอนบนของอำเภอมักมีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน โดยมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงและเทือกเขาสูง ความลาดชันจำแนกโดยค่าพิสัยของค่าร้อยละความลาดชันของสภาพภูมิประเทศของอำเภอสมเด็จ ส่วนใหญ่มีความลาดชันอยู่ในช่วง ๐-๕ เปอร์เซ็นต์ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๓๙๑.๑๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๔๕,๗๓๖.๖๙ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๖.๘๗ ของพื้นที่อำเภอ รองลงมาคือ อยู่ในช่วงความลาดชัน ๖-๑๐ เปอร์เซ็นต์ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๕๐.๑๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๑,๓๖๐.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๑ และมีความลาดชันอยู่ในช่วง ๑๑-๑๕ เปอร์เซ็นต์ ครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ๓๓.๒๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๐,๗๗๐.๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๐ ของพื้นที่อำเภอ

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอสมเด็จ
(ที่มา กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอสมเด็จ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๑ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ชุดดิน : เป็นกลุ่มดินนา

ลักษณะเด่น : ดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนสีน้ำตาล น้ำตาลปนเทา บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ pH ๔.๕ – ๕.๕

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ฤดูฝนขังน้ำนาน ๒-๔ เดือน ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

แนวทางการจัดการ : เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผักในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือน้ำชลประทานเข้าถึง

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ชุดดิน : เป็นกลุ่มดินไร่

ลักษณะเด่น : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดปะสีในดินชั้นล่าง

ปัญหา : ดินเป็นทรายจัด ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

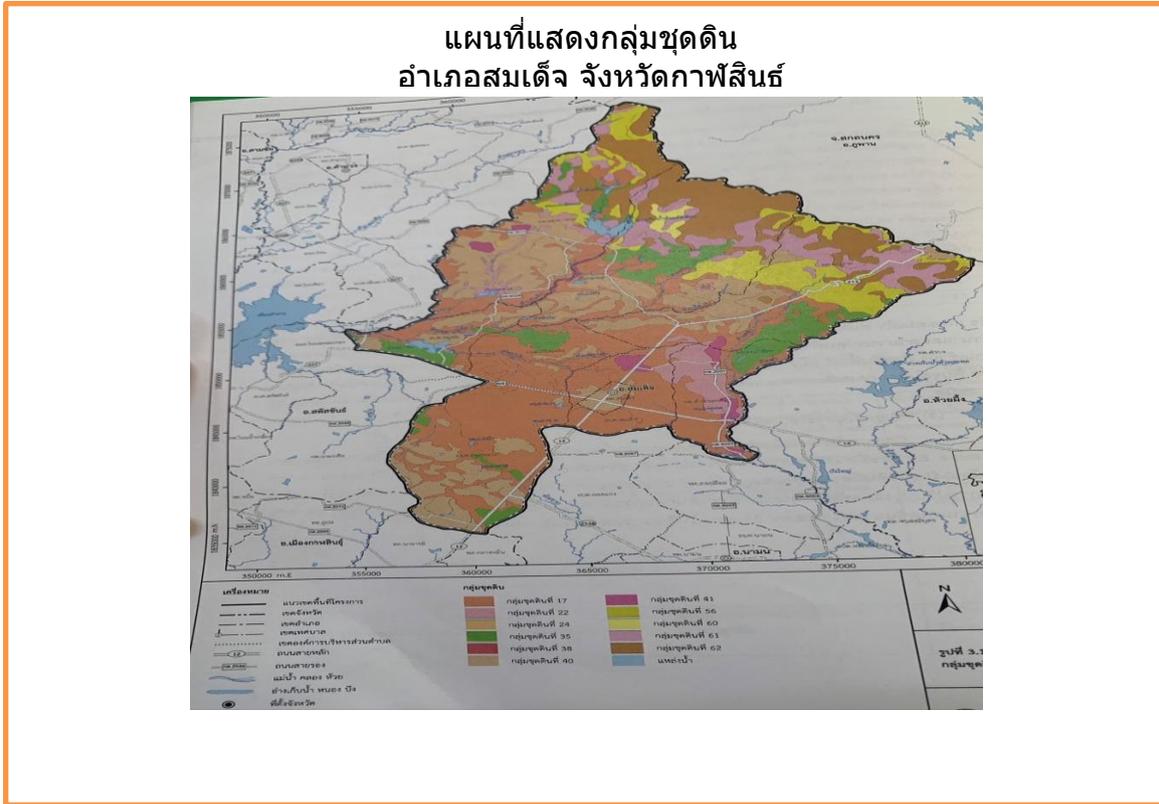
ชุดดิน : เป็นกลุ่มดินภูเขา

พื้นที่

ลักษณะเด่น : ความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินเป็นดินลี้กและดินตื้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหิน

ปัญหา : พื้นที่ลาดชันเชิงชัน มีการกัดกร่อนได้ง่าย

แนวทางการจัดการ : ไม่เหมาะสมในการปลูกพืช

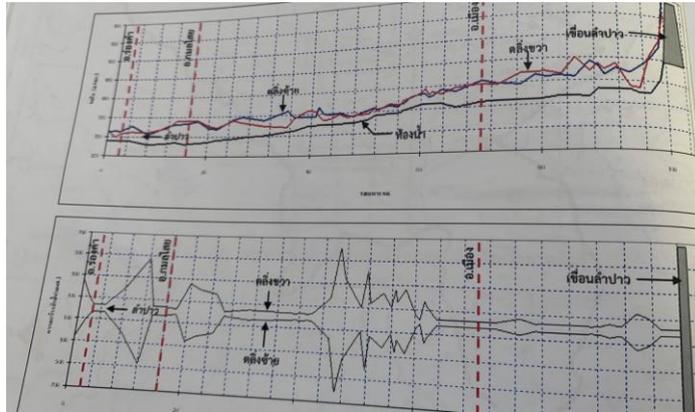
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอสมเด็จ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาญจนบุรี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ (ไร่)						ร้อยละ
	ตร.กม.	ไร่					
๑๗	๑๗๙.๔๖	๑๑๒,๑๖๐.๑๒					๒.๕๗
๔๐	๑๑๐.๗๐	๖๙,๑๙๐.๓๘					๑.๕๘
๖๒	๖๕.๙๑	๔๑,๑๙๑.๓๕					๐.๙๔
ผลรวมทั้งหมด							

ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

กราฟแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอากาศร้อนจัดช่วงฤดูร้อน ซึ่งจะมีอุณหภูมิสูงที่สุดช่วงเดือนมีนาคมและเมษายน และอุณหภูมิจะเริ่มลดลงเล็กน้อยเมื่อเข้าสู่ฤดูฝน โดยจะมีฝนตกชุกในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และอุณหภูมิลดต่ำลงเมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูหนาว ในระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยในฤดูหนาวอากาศค่อนข้างหนาวจัด และในเดือนธันวาคมจะมีอุณหภูมิลดต่ำที่สุดในรอบปี

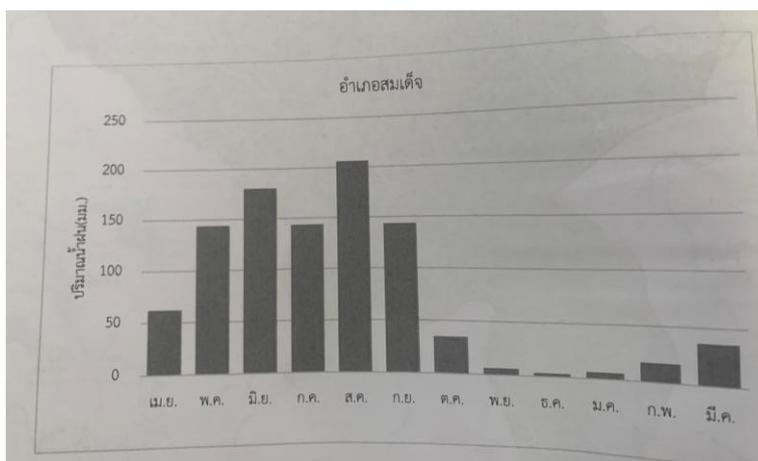
๓.๒ ฤดูกาล

จะมีฝนตกชุกในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และอุณหภูมิลดต่ำลงเมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูหนาว ในระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยในฤดูหนาวอากาศค่อนข้างหนาวจัด และในเดือนธันวาคมจะมีอุณหภูมิลดต่ำที่สุดในรอบปี

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอสมเด็จ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๙๘๔.๔ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน พฤศจิกายนถึงเมษายน โดยมีปริมาณ ๑๓๑.๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน สิงหาคม โดยมีปริมาณ ๒๓๐.๐ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2565 – 2567

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗)

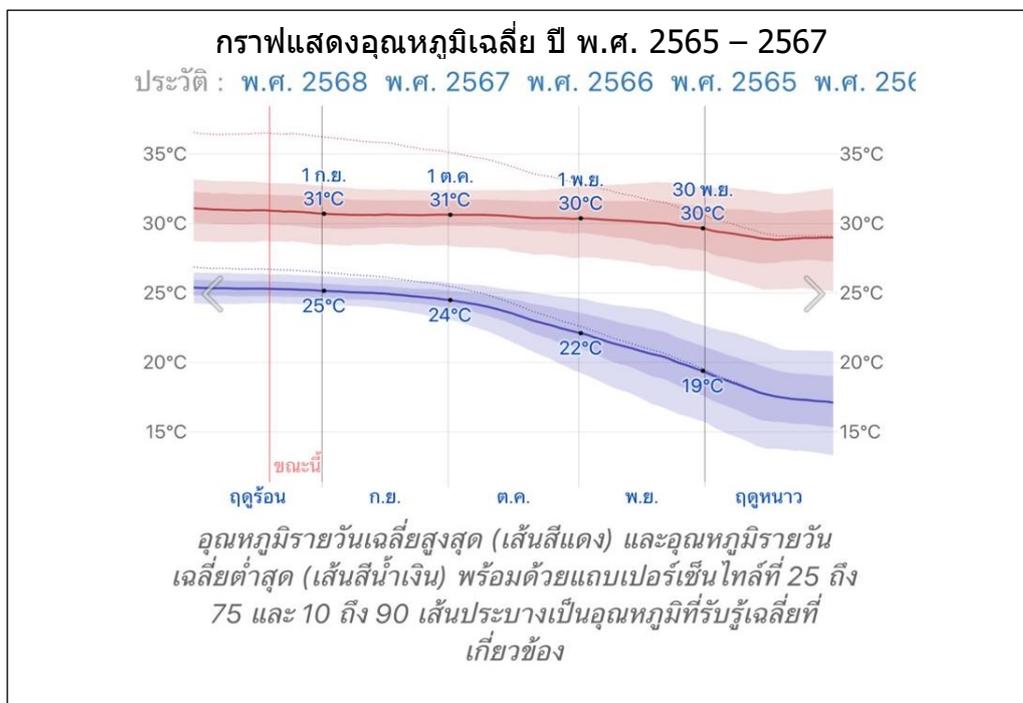
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๒๓.๐
๒	กุมภาพันธ์	๓๒.๐
๓	มีนาคม	๔๖.๐
๔	เมษายน	๖๒.๐
๕	พฤษภาคม	๑๔๗.๐
๖	มิถุนายน	๑๗๐.๐
๗	กรกฎาคม	๑๔๙.๐
๘	สิงหาคม	๒๒๐.๐
๙	กันยายน	๑๔๘.๐
๑๐	ตุลาคม	๔๙.๐
๑๑	พฤศจิกายน	๓๑.๐
๑๒	ธันวาคม	๒๙.๐
	รวม	๙๘๔.๔
	เฉลี่ย/ปี	๘๒.๐๓

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอสมเด็จ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๕.๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๔๒.๐ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอสมเด็จ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๘	๓๐	๒๔
กุมภาพันธ์	๒๐	๓๒	๒๖
มีนาคม	๒๓	๓๔	๒๘.๕
เมษายน	๒๕	๓๕	๓๐
พฤษภาคม	๒๖	๓๓	๒๙.๕
มิถุนายน	๒๖	๓๒	๒๙
กรกฎาคม	๒๖	๓๑	๒๘.๕
สิงหาคม	๒๕	๓๑	๒๘
กันยายน	๒๕	๓๑	๒๘
ตุลาคม	๒๓	๓๐	๒๖.๕
พฤศจิกายน	๒๑	๓๐	๒๕.๕
ธันวาคม	๑๘	๒๙	๒๓.๕

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอสมเด็จ มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหมายเลข ๑๒ หมายเลข ๒๑๓ เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ

(ที่มา สำนักทางหลวงชนบทที่ ๑๖ จังหวัดกาฬสินธุ์,พ.ศ.๒๕๖๗)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๙)

ทางรถไฟ .....(ถ้ามี).....

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน.....-..... สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่าง

อำเภอ/จังหวัด ได้แก่.....รถสายขอนแก่น - มุกดาหาร.....

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๑๒ เส้นทางระหว่าง (กม.ที่ ๖๕๙+๒๕๐) ถึง เขื่อนลำปาว ระยะทาง ๓๐.๘๐ กิโลเมตร

-ทางหลวงหมายเลข ๒๑๓ เส้นทางระหว่าง (กม.ที่ ๖๖๕+๐๐๐) ถึง อำเภอสามโก้ ระยะทาง ๒๕.๕๔ กิโลเมตร

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอสามโก้ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา: กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอสามโก้ เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

- ๑) บึงแก่งพฤษัย : ที่ตั้ง บ้านแก่งพฤษัย ต.หมุ่มน อ.สมเด็จ จ. กาฬสินธุ์
- ๒) ห้วยพริก : ที่ตั้ง บ้านดงบัง ต.มหาไชย บ้านกอก ต.ผาเสวย อ.สมเด็จ จ. กาฬสินธุ์
- ๓) ห้วยหลัว : ที่ตั้ง บ้านสร้างแสน ต.ลำห้วยหลัว อ.สมเด็จ จ. กาฬสินธุ์

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

- ลำห้วยสำคัญ ๓ สาย (ลำห้วยหลัว , ลำห้วยสังเคียบ และลำห้วยพริก)

สมเด็จพระ									
หนองแขวง									
แขวงบาดาล									
มหาไชย									
หมู่ม่น									
ศรีสมเด็จ									
หนองแขวง									
ผาเสวย	๒,๙๕๘	๙,๘๐๐		๒,๒๖๒	๒,๔๙๘	๑๕,๖๙๕	๘,๓๙๑		
ลำห้วยหลวง									

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอสมเด็จ,พ.ศ.๒๕๖๗

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ .....-.....แห่ง คือ .....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน .....-.....แห่ง คือ.....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่!.....-.....จำนวน คือ
ชื่อฟาร์ม.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
สมเด็จพระ	๑๐๕				๑,๒๓๕		
หนองแขวง	๑๕๖				๖๕๐		
แขวงบาดาล	๓๒๐				๔๓๒		
มหาไชย	๓๗๐				๕๖๔		
หมู่ม่น	๒๑๐				๓๑๒		
ศรีสมเด็จ	๑๗๘				๑๒๔		
หนองแขวง	๑๔๓				๑๖๕		
ผาเสวย	๑๕๒				๑๓๔		
ลำห้วยหลวง	๑๔๐				๑๒๘		

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอสมเด็จ,พ.ศ.๒๕๖๗

- ๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร
รายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำงานรับจ้าง และการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร
- ๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร
มีหนี้สินทั้งใน และนอกระบบ

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตรถยนต์มวลรวมของจังหวัดกาฬสินธุ์/ผลิตรถยนต์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตรถยนต์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๗ เท่ากับ ๕๘,๑๖๗ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี๒๕๖๖) มีมูลค่า เท่ากับ ๕๗,๗๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๓๐๐ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๒๓.๑

ผลิตรถยนต์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๗๓,๕๘๗บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปีพ.ศ. ๒๕๖๖) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๗๔,๕๕๙บาท คิดเป็นร้อยละ๓.๗

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตรถยนต์มวลรวมจังหวัดกาฬสินธุ์ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗
ภาคเกษตร	๒๓.๒	๒๔.๓	๒๕.๒	๒๕.๓	๒๖.๓
ภาคบริการ	๓๓.๑	๓๑.๒	๓๒.๕	๓๔.๒	๓๓.๖

ภาคอุตสาหกรรม	๓๔.๑	๓๖.๒	๓๔.๒	๓๒.๑	๓๓.๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๓๒.๑	๓๒.๕	๓๓.๗	๓๓.๗	๓๔.๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๗๐,๐๐๐	๗๒,๐๐๐	๗๓,๐๐๐	๗๑,๐๐๐	๗๐,๐๐๐
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)					

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดกาฬสินธุ์, พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

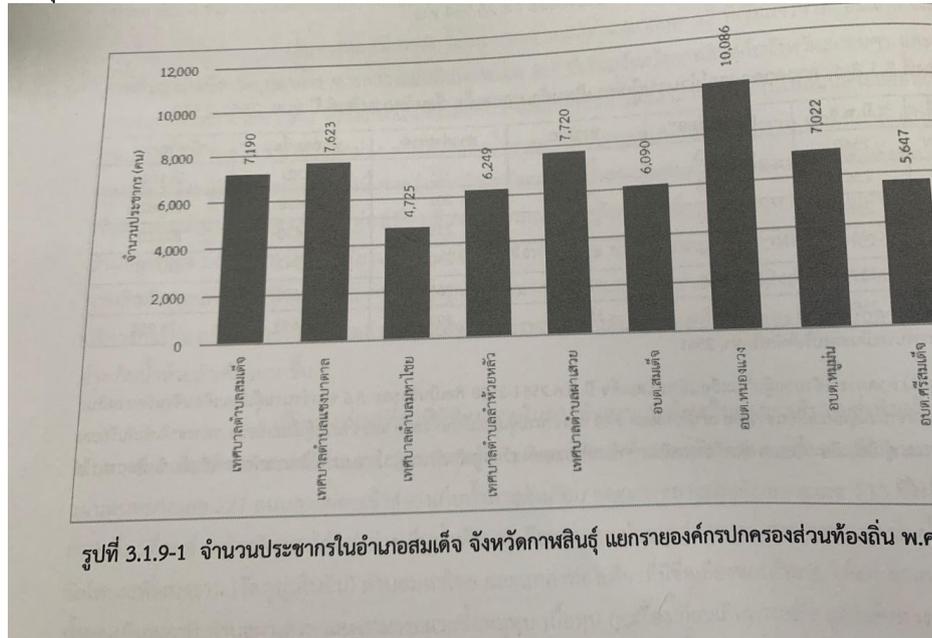
อำเภอสมเด็จ มีประชากรทั้งสิ้น ๖๓,๗๓๗ คน จำนวนครัวเรือน ๑๐,๒๓๔ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑๖,๕๔๐ คน หญิง ๑๗,๖๔๐ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอสมเด็จ

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	เทศบาลตำบลสมเด็จ	๓,๑๗๑	๙๙๖	๓,๕๑๘	๓,๖๗๒	๗,๑๙๐
๒	เทศบาลตำบลแขงบาดาล	๒,๐๔๘	๑,๙๙๔	๓,๘๕๐	๓,๗๗๓	๗,๖๒๓
๓	เทศบาลตำบลมหาไชย	๑,๓๗๕	๘๕๓	๒,๓๙๑	๒,๓๓๔	๔,๗๒๕
๔	เทศบาลตำบลลำห้วยหลวง	๑,๖๘๑	๙๗๗	๓,๐๗๓	๓,๑๗๖	๖,๒๔๙
๕	เทศบาลตำบลผาเสวย	๒,๑๔๒	๑,๒๙๔	๓,๘๕๐	๓,๘๗๐	๗,๗๒๐
๖	อบต.สมเด็จ	๒,๑๒๔		๓,๐๒๖	๓,๐๖๔	๖,๐๙๐
๗	อบต.หนองแวง	๓,๑๘๐	๑,๙๓๐	๔,๙๖๑	๕,๑๒๕	๑๐,๐๘๖
๘	อบต.หม่ม่น	๒,๑๐๖	๑,๑๐๗	๓,๓๙๔	๓,๖๒๘๒	๗,๐๒๒
๙	อบต.ศรีสมเด็จ	๑,๖๔๐	๑,๐๑๘	๒,๘๐๓	๒,๘๔๔	๕,๖๔๗
รวม		๖๒,๓๕๒				

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ๒๕๖๗

กราฟแสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกรอำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอสมเด็จพระ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๑๒ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน ๔๘ แห่ง คือ
๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ๒๐ แห่ง คือ
๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๗ แห่ง คือ
๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด จำนวน ๑๕ แห่ง คือ

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด กลาง ๖๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๘ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๓ แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๒ แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๘ แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ - แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๒๐ คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๖ คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๑๐ คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๑๐๐ คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๒๒ คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน ๑,๒๐๐ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ฮีตสิบสองคองสิบสี่

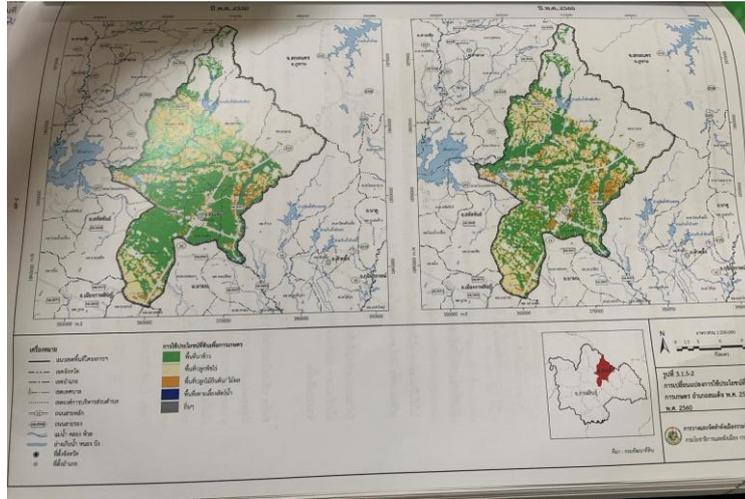
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอสมเด็จ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ปลูกข้าว จำนวน ๑๐๔,๓๑๒ ไร่ รองลงมา คือ พืชไร่ จำนวน ๖๕,๗๔๕ ไร่ และพื้นที่ ไม้ยืนต้น จำนวน ๒๐,๘๘๙ ไร่

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

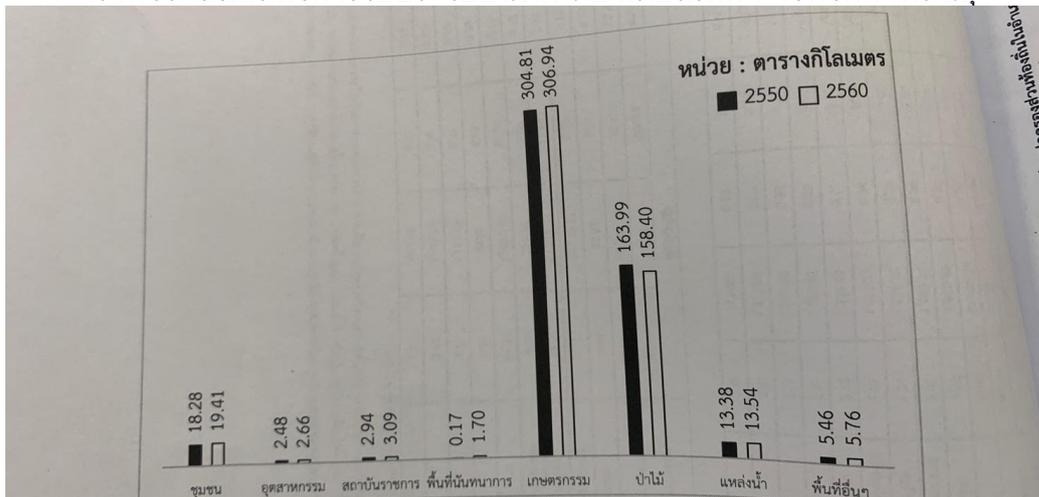
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)
พื้นที่ป่า	๑๕๘.๔๐
พืชไร่	๖๕,๗๔๕
ไม้ยืนต้น	๒๐,๘๘๙
ไม้ผล	๕๙๕
พืชสวน	๓๙
พื้นที่นา	๑๐๔,๓๑๒
พืชน้ำ	
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๓๘
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๒๒๐
พื้นที่ลุ่ม	
พื้นที่น้ำ	
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

กราฟวงกลมแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

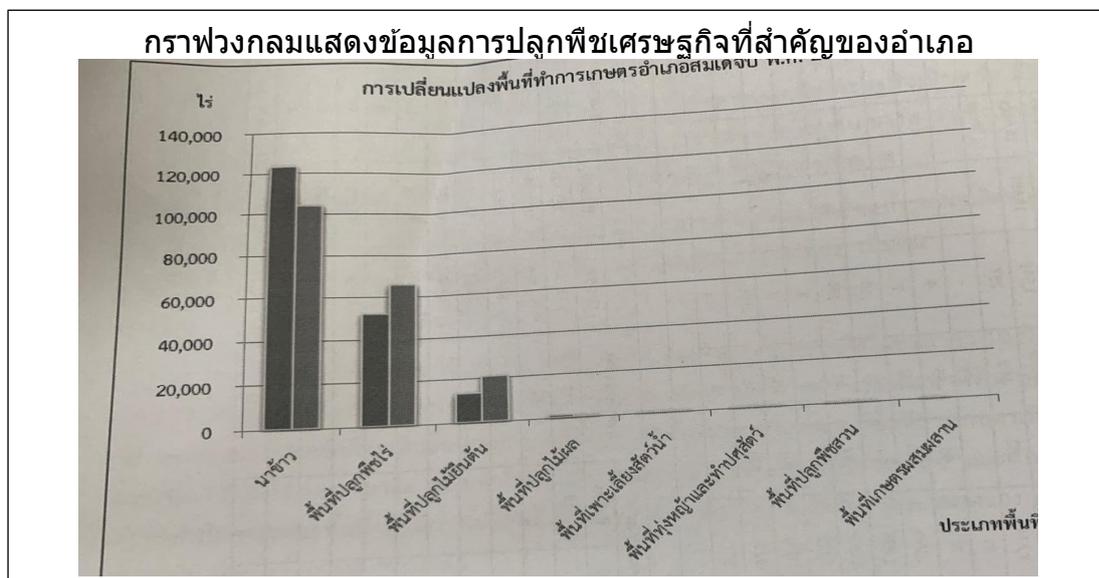
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอสมเด็จ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๙๔,๗๙๓.๙๖ ไร่ รองลงมา คือ มันสำปะหลังโรงงาน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๔๒,๓๕๐ ไร่ และอ้อยโรงงาน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๔,๕๒๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอ.....จังหวัด.....												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ข้าวโพ ดเลี้ยง สัตว์	สับปร ด	ฝั ก	หญั า เลี้ยง ง สัตว์	ยางพาร า	ปาล์ ม น้ำม้ น	ไม้ผล	ไม้ ดอกไ ม้ ประดับ	รวม ทั้งหมด
สมเด็จ จ	๘,๒๒๘.๕ ๑	๘,๒๒๘.๕๑		๒๐									
หนอง แวง	๔๓,๖๕๙	๒๑,๓๕๙.๔ ๗		๒,๘๖ ๐							๒๖ ๘		
แข่ง บาดา ลี	๓๑,๘๔๓	๑๘,๙๘๗.๐ ๐		๓,๘๖ ๐							๑๐		
มหา ไชย	๒๓,๙๙๐	๗,๙๘๑.๖๑		๒๓๐									
หุม ม่น	๑๗,๕๑๐	๙,๑๗๑.๗๓		๑๕๐									
ผา เสวย	๒๓,๔๖๐	๑๑,๔๙๗.๒ ๙		๖๘๐									
ศรี สมเด็จ จ	๑๘,๕๕๑	๙,๒๙๖.๒๖		๗๕๐									
ลำ ห้วย หลัว	๑๖,๗๕๐	๘,๒๗๒.๑๐		๑๗๖									
รวม													

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗)

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอสมเด็จ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	วิสาหกิจชุมชนผ้าทอมือ		ผ้าทอมือ			แขวงบาดาล

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสมเด็จ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	
เครื่องดื่ม	๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๔
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	
รวม	๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสมเด็จ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอสมเด็จ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านบอน	๒๓๖	๘	ลำห้วย หลัว	๗	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านค้อ		๔	ลำห้วย หลัว	๙	

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่		ประธาน

	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	จำนวนสมาชิก	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบัวสามัคคี			แขง บาดาล	๑๔	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จพระ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อย			ลำห้วย หลัว	๘	

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์,พ.ศ.๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

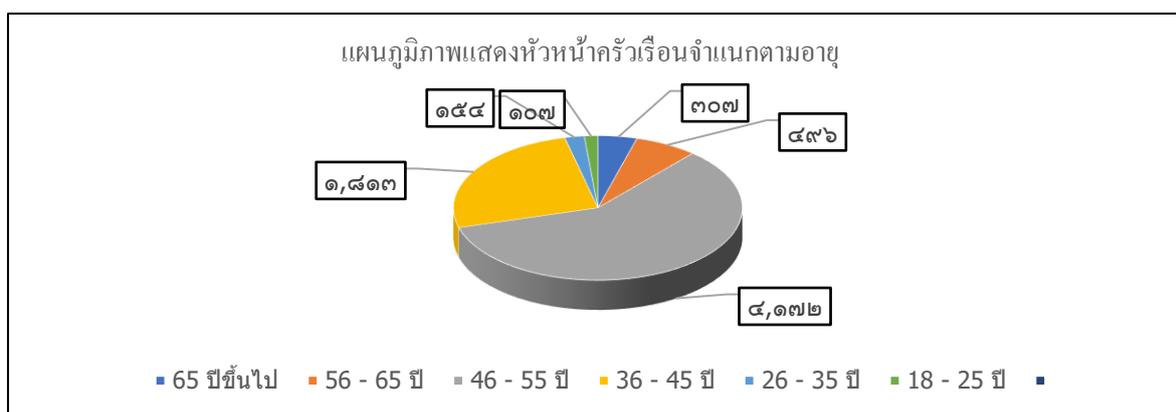
(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

อำเภอสมเด็จ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๗,๐๔๙ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไปจำนวน ๔,๘๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๒๗ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๖ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓๐๗	๔.๓๕
๕๖ - ๖๕ ปี	๔๙๖	๗.๐๓
๔๖ - ๕๕ ปี	๔,๑๗๒	๕๘.๑๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๘๑๓	๒๕.๑๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๕๔	๒.๑๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๐๗	๑.๕๑
รวม	๗,๐๔๙	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : รายงานการศึกษาผังนโยบายการพัฒนาพื้นที่กลุ่มอำเภอสมเด็จ กรมโยธาธิการและผังเมือง,พ.ศ.
๒๕๖๐)

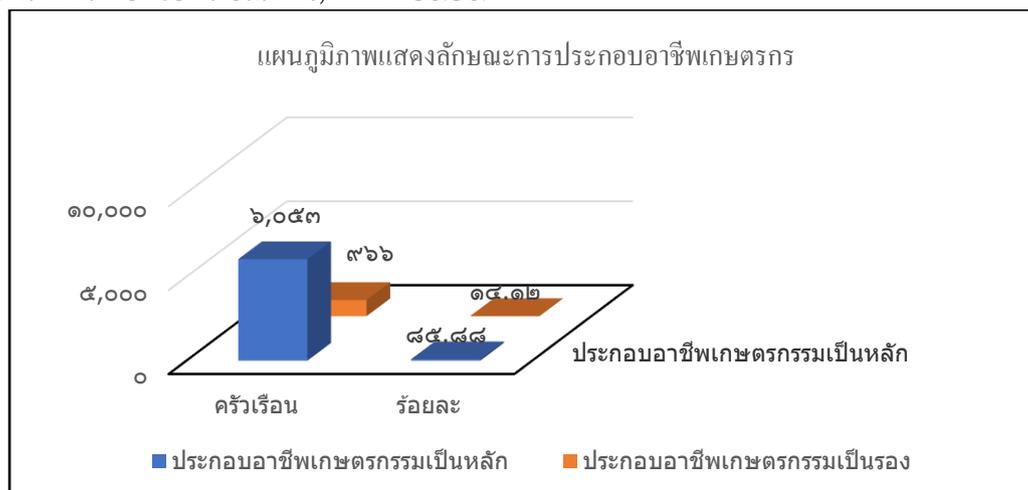
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอสมเด็จ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๖,๐๕๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๘๘ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๙๖๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๒ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖,๐๕๓	๘๕.๘๘
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๙๖๖	๑๔.๑๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ..๒๕๖๕

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

(สำนักงานเกษตรอำเภอ...สมเด็จ..., พ.ศ. ..๒๕๖๕....)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอสมเด็จ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๕,๗๘๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๑ รองลงมาคือ อื่น ๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๑๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๐ และเช่า จำนวน ๑๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๕,๗๘๘	๘๒.๑๑
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๑๓๕	๑๖.๑๐
เช่า	๑๒๖	๑.๗๙

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ..๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ๒๕๖๕)

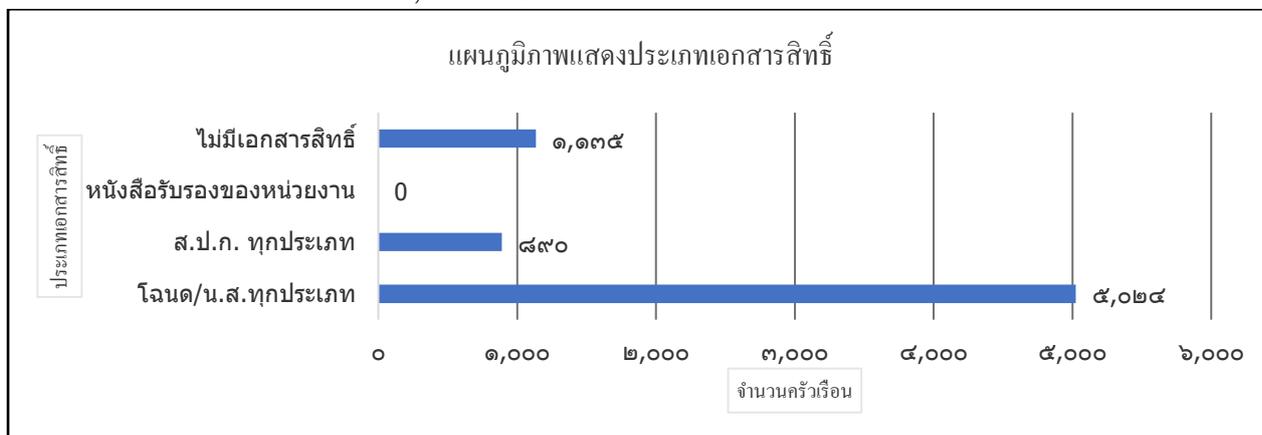
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอ สมเด็จ มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๑๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๐ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๘๙๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๒ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๕,๐๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๒๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๕,๐๒๔	๘๙๐	-	๑,๑๓๕	๗,๐๕๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอสมเด็จ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๘ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๕๑ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๗ กลุ่ม สมาชิก ๕๑๘ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๘ กลุ่ม สมาชิก ๒๖๓ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๖๓ แห่ง สมาชิก ๒๖๓ ราย สหกรณ์จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๒,๒๕๘ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๑๔ กลุ่ม สมาชิก ๔๒๐ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

กลุ่มส่งเสริม	กลุ่มแม่บ้าน	กลุ่มยุวเกษตรกร	วิสาหกิจชุมชน	สหกรณ์	กลุ่มเกษตรกร

	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	แห่ง	สมาชิก	แห่ง	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
๑.ตำบลสมเด็จ	_๑	๓๗	๓	๙๐	๑	๓๓	๒๓	๓๕	-	-	๒	๕๐
๒.ตำบลหนองแวง	๑	๓๔	๓	๙๓	๑	๓๕	๒๔	๓๒	-	-	๒	๕๑
๓.ตำบลแขงบาดาล	๑	๓๓	๔	๑๒๒	๑	๓๙	๒๗	๓๓	-	-	๒	๕๒
๔.ตำบลหมูม่น	๑	๓๐	๒	๖๐	๑	๓๐	๒๐	๓๑	-	-	๑	๕๔
๕.ตำบลศรีสมเด็จ	๑	๒๘	๑	๓๑	๑	๓๐	๑๓	๓๔	-	-	๑	๕๖
๖.ตำบลลำห้วยหลวง	๑	๒๕	๑	๓๐	๑	๓๐	๒๐	๓๕	๑	๒,๒๕๘	๒	๕๗
๗.ตำบลมหาไชย	๑	๓๔	๒	๖๒	๑	๓๔	๑๖	๓๐	-	-	๒	๕๐
๘.ตำบลผาเสวย	๑	๓๐	๑	๓๐	๑	๓๒	๒๐	๓๓	-	-	๒	๕๐
รวม	๘	๒๕๑	๑๗	๕๑๘	๘	๒๖๓	๑๖๓	๒๖๓	๑	๒,๒๕๘	๑๔	๔๒๐

ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอสมเด็จ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๐... ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ..... ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ... ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ....ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง.....ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน .....ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุ	ปฏิจู	
๑.ตำบลสมเด็จ									
๒.ตำบลหนอง		๑				๑			
๓.ตำบลแขง		๑	๑	๑		๓			
๔.ตำบลหมูม่น	๑					๑			
๕.ตำบลศรี		๑							
๖.ตำบลลำห้วย		๑							
๗.ตำบลมหาไชย		๑							
๘.ตำบลผาเสวย		๑							
รวม	๑	๖				๕			

ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ.....พ.ศ..๒๕๖๕....

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอ..สมเด็จ..... มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน .๒๓๙....คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน .๙๔.. ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ..๘๙... ราย และอาสาสมัครปศุสัตว์ ..๕๐.. ราย ตามลำดับ

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิจูที่ดิน

๑.ตำบลสมเด็จ			๗	๑๐	๑๓		
๒.ตำบลหนองแวง		๒	๙	๑๔	๑๖		
๓.ตำบลแขงบาดาล			๕	๑๕	๑๕		
๔.ตำบลหมู่ม่น		๒	๕	๑๑	๑๑		
๕.ตำบลศรีสมเด็จ			๔	๘	๘		
๖.ตำบลลำห้วยหลวง			๑๖	๑๑	๑๐		
๗.ตำบลมหาไชย			๒	๑๐	๑๐		
๘.ตำบลผาเสวย			๒	๑๐	๑๑		
รวม		๔	๕๐	๘๙	๙๔		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอ..สมเด็จ...มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอ...สมเด็จ.....มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ..๙..... คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ต.หนองแวง	๙	๑.นายบัวลัย เพียรสดับ	๔๙ ม.๑๓ ต.หนองแวง อ.สมเด็จ	หมอดินอาสา
ต.แขงบาดาล		๒.นายจรรยา ฉายประดิษฐ์	๙๙ ม.๑๖ ต.หนองแวง อ.สมเด็จ	วนเกษตร
ต.ลำห้วยหลวง		๓.นายบุญล้น สุวรรณพุกษ์	๒๘ ม.๑ ต.แขงบาดาล อ.สมเด็จ	ศูนย์ข้าวชุมชน
ต.ผาเสวย		๔.นายสมคิด ศรีสมบูรณ์	๑๓๕ ม.๗ ต.ลำห้วยหลวง อ.สมเด็จ	เกษตรผสมผสาน
ต.สมเด็จ		๕.นายวินัย การนา	๑๗ ม.๑๑ ต.ผาเสวย อ.สมเด็จ	เกษตรผสมผสาน
ต.หมู่ม่น		๖.นายเชิด กมลภพ	๒๘๒ ม.๑๑ ต.สมเด็จ อ.สมเด็จ	เกษตรอินทรีย์
ต.ศรีสมเด็จ		๗.นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์	๕๓ ม.๖ ต.หมู่ม่น อ.สมเด็จ	ศพก.หลักอ.สมเด็จ
ต.มหาไชย		๘.นางรัศมี แสนมหาชัย	๒๑ ม.๘ ต.ศรีสมเด็จ อ.สมเด็จ	ข้าว
		๙.ชานิล วงสีดา	๑๒๙ ม.๑๐ ต.มหาไชย อ.สมเด็จ	ศูนย์ข้าวชุมชน
รวม	๙			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ พ.ศ.๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ...ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหมู่ม่น อำเภอสมเด็จ.....

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : ...นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์.....

บ้านเลขที่ .....๕๓ ม.๖ ต.หมู่ม่น อ.สมเด็จ.....

สถานการณ์ของพื้นที่ : ...ต้องการพัฒนาในประเด็นด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพ

ดีเพื่อรองรับมาตรฐานสินค้าเกษตรรวมถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาร่วมกัน...

แนวทางการพัฒนา : ๑. พัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการลดต้นทุนการผลิต

๒. ส่งเสริมด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพดี

๓. การนำแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ...การลดต้นทุนการผลิต

ข้าว.....

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. ...การลดต้นทุนการผลิตข้าว.....

๒. ...การเพิ่มคุณภาพการผลิตข้าว .....

หลักสูตรบังคับ

๑. ...เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสาน.....

๒. ...เศรษฐกิจพอเพียง.....

หลักสูตรเสริม

๑. ...บัญชีต้นทุน.....

๒. ...การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า.....

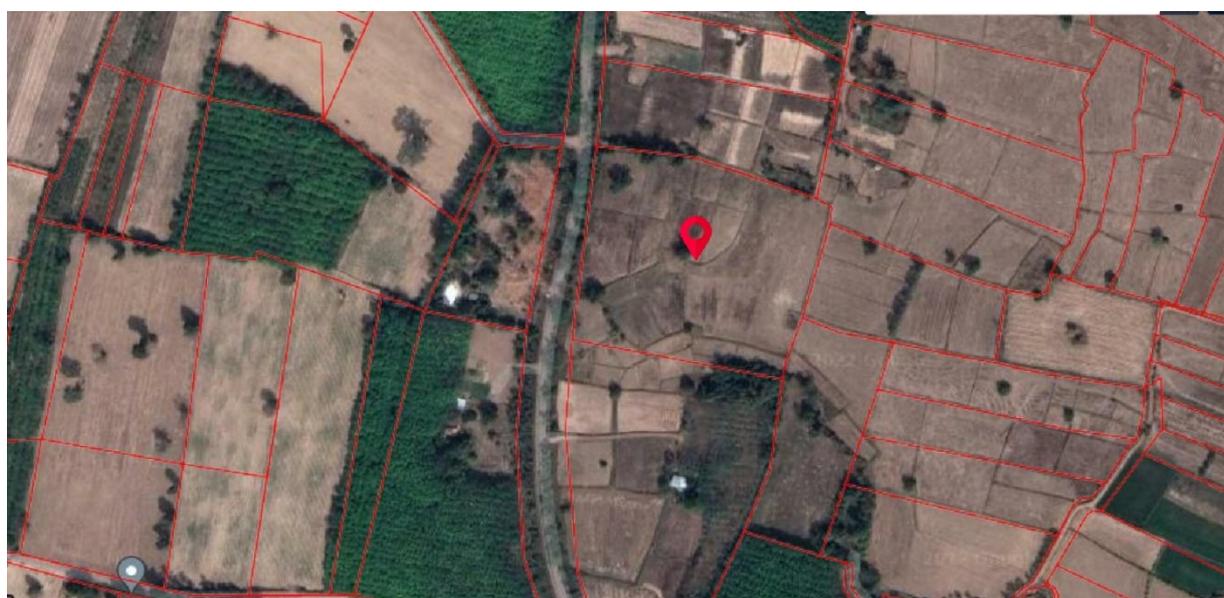
ศูนย์เครือข่าย จำนวน .....๑๒..... ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ..สมเด็จ..... จังหวัด...กาฬสินธุ์.....						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้ผู้นำกัน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๕	ผาเสวย	นายเลิศสุวรรณ สีอ่อนดี	๐๘๑๖๘๓๖๐๐
๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงตำบลแขวง บาดาล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๕	แขวงบาดาล	นายบุญรัตน์ วงษ์ไชยา	๐๘๘๕๑๗๔๒๗๒
๓	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลศรี สมเด็จ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าว ชุมชน	๘	ศรีสมเด็จ	นางรัศมี แสนมหาชัย	๐๙๘๕๙๘๖๙๖๒
๔	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านคำ ไม้	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าว ชุมชน	๖	หนองแวง	นายอนันต์ ผลสว่าง	๐๙๓๕๓๙๕๒๘๗
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงตำบลมหาไชย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๘	มหาไชย	นายสิงห์ทอง กลิ่น สุคนธ์	๐๘๘๓๓๖๙๔๒๐
๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสานตำบลลำห้วย หลัว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๗	ลำห้วยหลัว	นายสมคิด ศรีสมบูรณ์	๐๘๐๖๑๓๑๘๔๘
๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎี ใหม่ตำบลแขวงบาดาล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑	แขวงบาดาล	นายบุญรัตน์ สุวรรณ พฤกษ์	๐๖๕๓๑๒๖๑๘๐
๘	กลุ่มเกษตรผสมผสาน อัครแบ่งปัน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑	หนองแวง	นายนายผาศุภร์ บุญ รอด	๐๖๔๗๗๘๖๓๙๒

๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลหมู่น	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	หมู่น	นางสมใจ ภักดี	๐๖๕๕๕๐๑๙๘๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลแขงบาดาล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	แขงบาดาล	นางวัฒนา รักสวย	๐๙๐๓๕๗๕๔๔๓
๑๑	วิสาหกิจเห็ดปลอดสาร สมเด็จ	เห็ดโรงเรือน	๙	หมู่น	นางสุกัญ ถานาศรี	๐๘๘๒๘๐๔๕๖๒
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลผาเสวย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	ผาเสวย	นางรัตนา การจักร	๐๖๓๗๓๙๖๙๖๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอ...สมเด็จ..... มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ....๖.... กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านนัวสามัคคี หมู่.๖ ตำบลแขงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านโนนขายสำราญ หมู่.๑๑ ตำบลแขงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลมหาไชย ตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มแปลงใหญ่มะม่วง ตำบลหนองแวง อำเภอสมเด็จ

กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว ตำบลแขงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ และกลุ่มแปลงใหญ่ผัก ตำบลหนองแวง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านนัวสามัคคี หมู่.๖ ตำบลแขงบาดาล ที่อยู่...๑๔๒ หมู่.๖ บ้านนัวสามัคคี ตำบลแขงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.....

.....
กิจกรรม .....การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๙,๔๘๓ บาท/ต่อไร่ เป็น ๗,๓๔๓ บาท (.๒๓%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๘,๐๐๐ กก./ไร่ (.๖๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๖๕,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๑,๑๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ..ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต.....
๒. ..พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน.....

ตารางที่ ๑๐ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านบัวสามัคคี หมู่ ๖ บ้านบัวสามัคคี ต.แสลงบาดาล อ. สมเด็จ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
๑. ค่าพันธุ์มันสำปะหลัง										←	→			๒,๐๐๐	
๒. ค่าน้ำมันรถไถ										←	→			๒,๐๐๐	
๓. ค่ายากำจัดวัชพืช										←	→			๑,๐๐๐	
๔. ค่าปุ๋ย										←	→			๑,๗๐๐	
๕. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว										←	→			๔,๐๐๐	
๖. ค่าขายหัวมัน										←	→				๖๐,๕๐๐

ที่มา :..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ....., พ.ศ..๒๕๖๕..

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านโนนชายสำราญ หมู่ ๑๑ ตำบลแสลงบาดาล ที่อยู่ ๖๔ หมู่ ๑๑ บ้านโนนชายสำราญ ตำบลแสลงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

กิจกรรม.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๙,๕๔๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๗,๔๒๐ บาท (.๒๓%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๐๐๐ /ไร่ เป็น ๕,๐๐๐ /ไร่ (.๖๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๖๐,๐๐๐ บาท/ไร่

- ประมาณการรายจ่าย.....๑๓,๐๐๐.....บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๓. ..การพัฒนาศักยภาพการผลิต.....

๔. ..การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต.....

ตารางที่ ๑๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลังหมู่ ๑๑ บ้านโนนชายสำราญ ต. แขงบาดาล อ. สมเด็จ จ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. ค่าพันธุ์มันสำปะหลัง									←	→			๒,๐๐๐	
๒. ค่าน้ำมันรถไถ									←	→			๒,๐๐๐	
๓. ค่ายากำจัดวัชพืช									←	→			๑,๐๐๐	
๔. ค่าปุ๋ย									←	→			๑,๗๐๐	
๕. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว									←	→			๔,๐๐๐	
๖. ค่าขายหัวมัน									←	→				

ที่มา :..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ....., พ.ศ..๒๕๖๕..

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	ตำบล	หมู่ที่	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	แขงบาดาล	๖	มันสำปะหลังหมู่ ๖ บ้านบัวสามัคคี	มันสำปะหลัง	๓๐	๔๔๑	นางวัฒนา รักสวย	๐๙๐๓๕๗๕๔๔๓
๒	แขงบาดาล	๑๑	มันสำปะหลังหมู่ ๑๑ บ้านโนนชายสำราญ	มันสำปะหลัง	๓๓	๓๖๖	นายชนาสิน คาศีวี	๐๙๐๒๑๗๙๙๙๘
๓	หนองแวง	๒	มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	มะม่วง	๓๖	๕๕๕	นายสมบัติ สารพัฒน์	๐๙๔๒๕๙๘๒๘๒
๔	แขงบาดาล	๑๔	ข้าวบ้านบาก หมู่ ๑๔	ข้าว	๔๑	๔๕๑	นายประไพ วงศ์ไชยา	๐๙๓๓๕๐๗๗๙๐
๕	มหาไชย	๒	ข้าวมหาไชย หมู่ ๒	ข้าว	๗๖	๙๐๐	นายธานีล วงศ์ดา	๐๘๒๑๒๒๔๖๗๐

๖	หนองแขวง	๑๐	ผักอินทรีย์บ้าน คุณนาย	ผัก	๓๖	๓๐	นาง สงกรานต์ หาญไชยชนะ	๐๖๔๖๒๔๖๖๓๕
---	----------	----	---------------------------	-----	----	----	---------------------------	------------

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอส้มเต๋จ..... พ.ศ..๒๕๖๕..

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

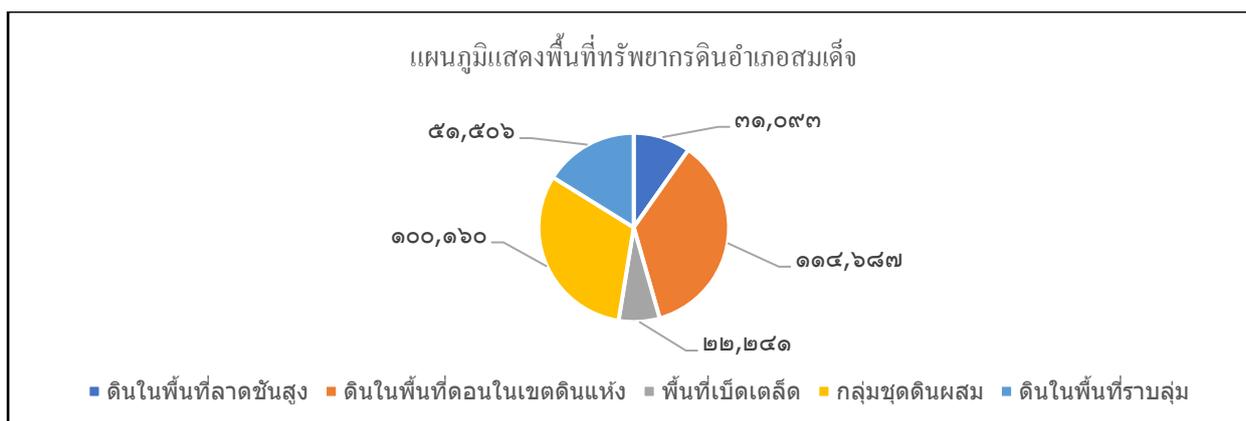
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่..อำเภอส้มเต๋จ...

ตารางที่ ๑๓ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอส้มเต๋จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๓๑,๐๙๓	๙.๗๒
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๑๔,๖๘๗	๓๕.๘๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๒,๒๔๑	๖.๙๕
กลุ่มชุดดินผสม	๑๐๐,๑๖๐	๓๑.๓๓
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๕๑,๕๐๖	๑๖.๑๑

ที่มา: ...กรมทรัพยากรธรณี.....พ.ศ. ..๒๕๖๕....

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอส้มเต๋จ จังหวัดกาฬสินธุ์

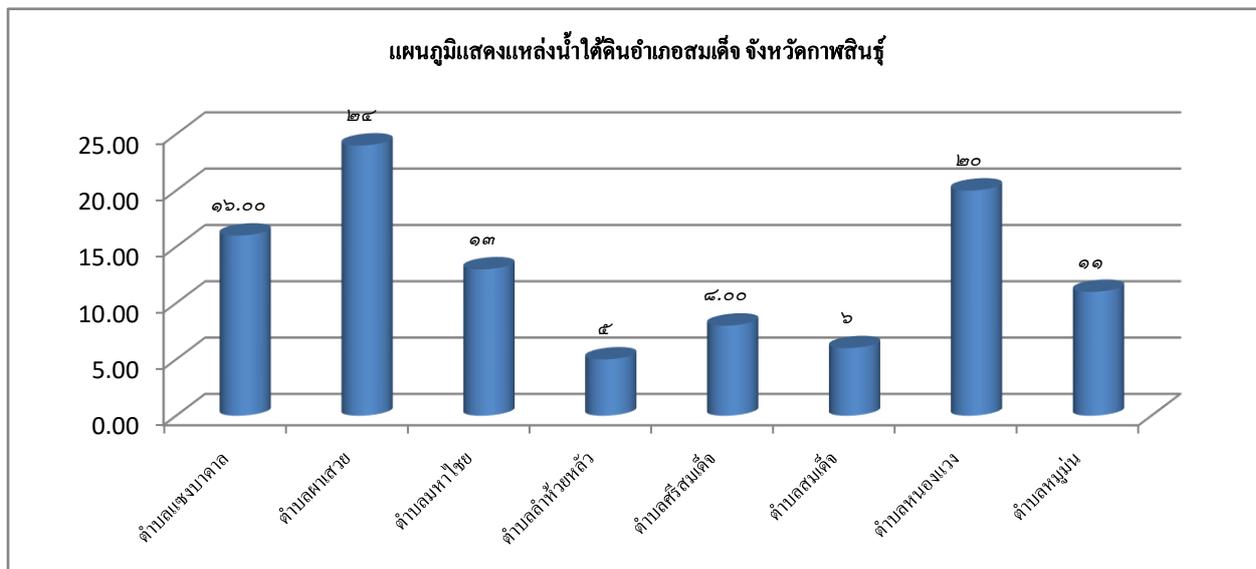
(ที่มา :รายงานการศึกษาผังนโยบายการพัฒนาพื้นที่กลุ่มอำเภอส้มเต๋จ กรมโยธาธิการและผังเมือง,พ.ศ.

๒๕๖๐.

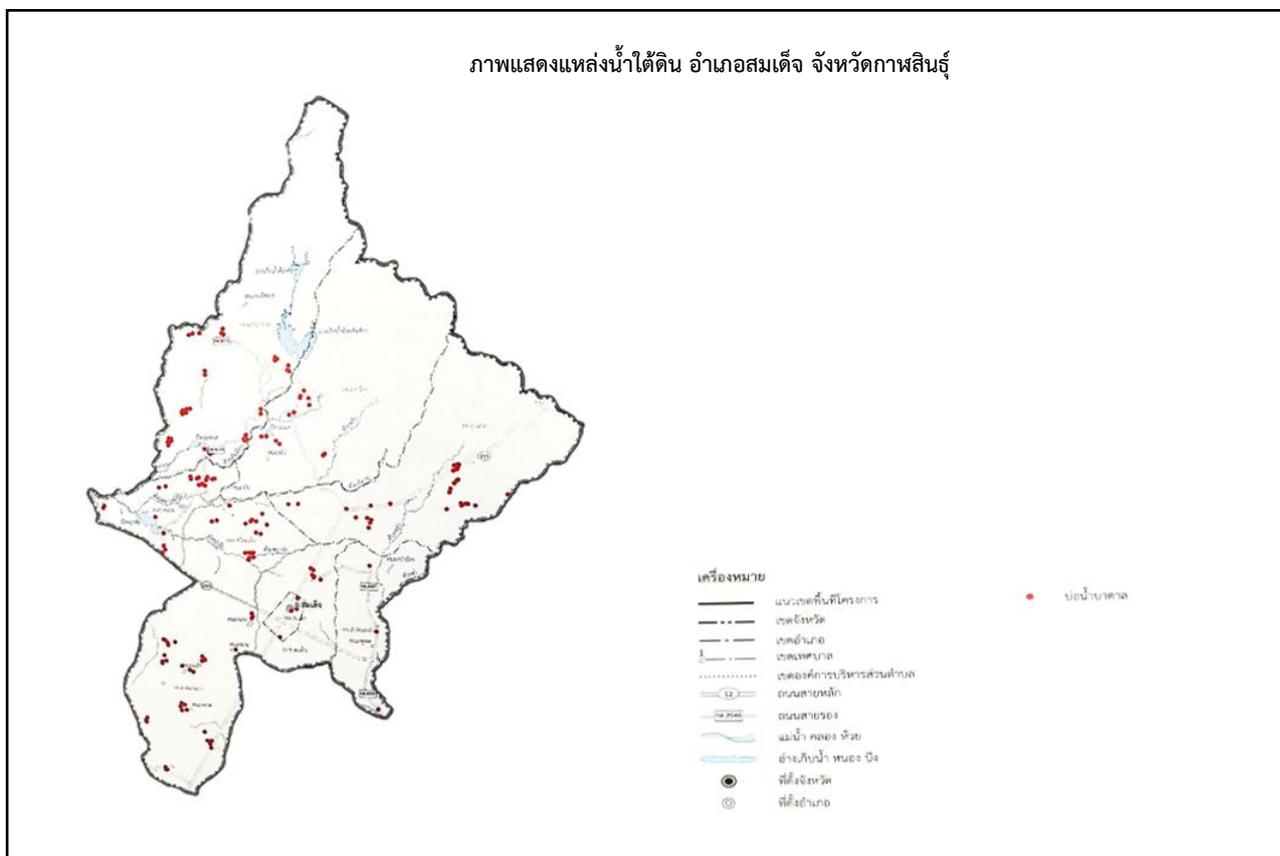

ตำบล...หมู่น...

จำนวน ....๑๑.... บ่อ

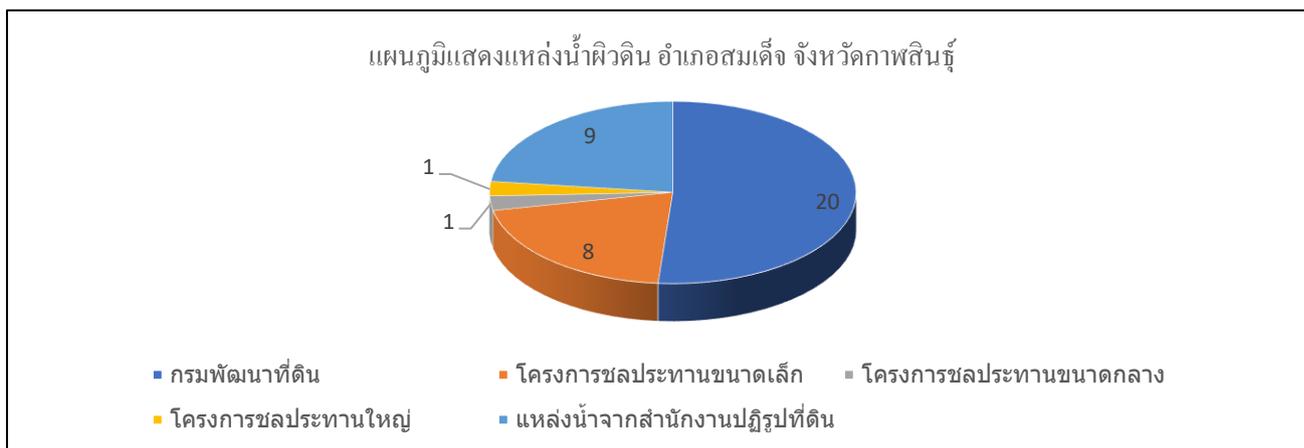
ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ..๒๕๖๕.....)

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

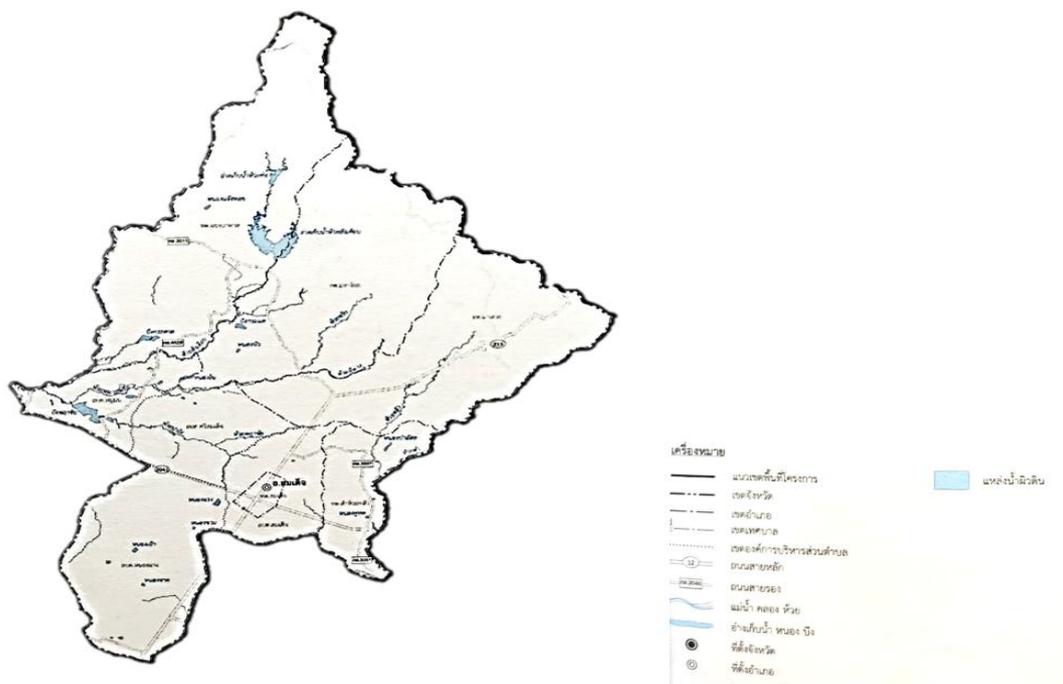
(ที่มา :กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ..๒๕๖๕...)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน อำเภอ...สมเด็จพระ... มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนา ที่ดิน จำนวน .๒๐... แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ..๘.... แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ...๑.... แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ...๑... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ..๑๙.... แห่ง

ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา :กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ..๒๕๖๕...)

แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา :กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ..๒๕๖๕...)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

ไม่มี

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ..ข้าว.....

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

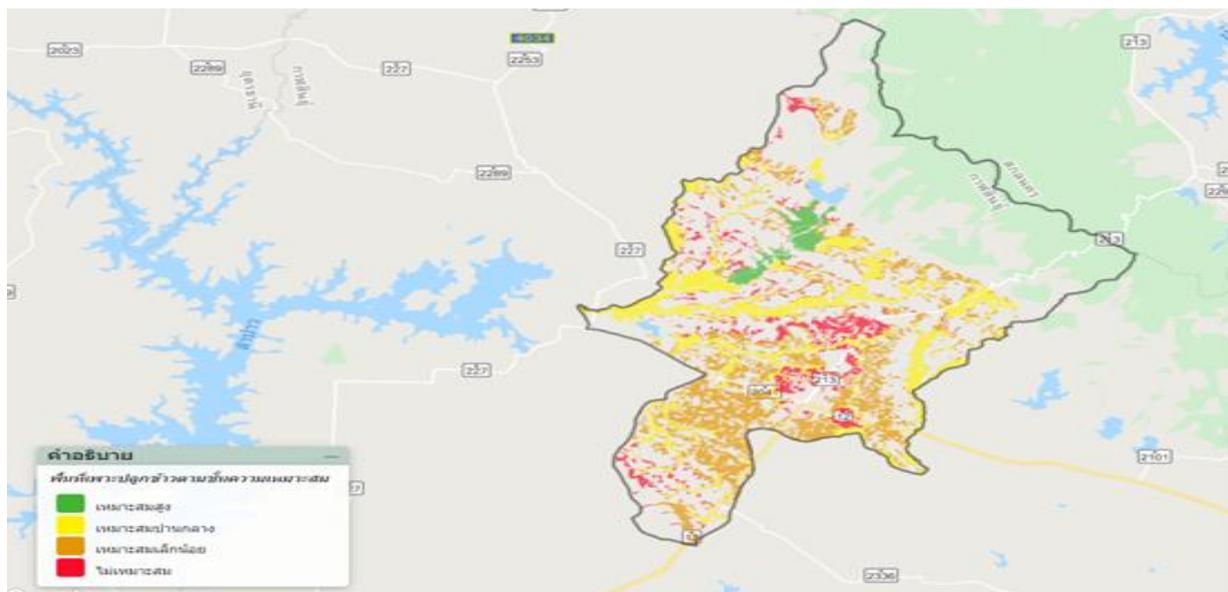
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอ..สมเด็จ.....มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูก..ข้าว....ทั้งหมด จำนวน .. ๑๑๓,๕๒๕.... ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน .... ๘๖,๗๓๗..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..๗๖.๔๐.... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ....๘,๑๔๖..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ....๗.๑๗..... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ..... ๑๘,๖๔๒..... คิดเป็นร้อยละ ..๑๖.๔๓.....

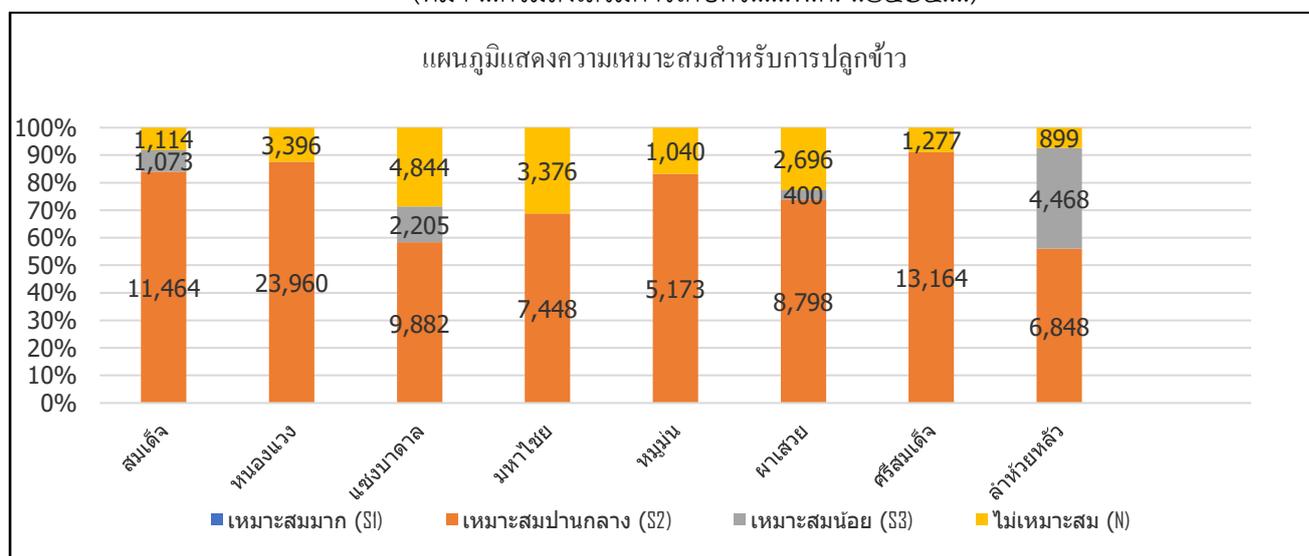
ตารางที่ ๑๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....ข้าว..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
สมเด็จ		๑๑,๕๖๔	๑,๐๗๓	๑,๑๑๔	๑๓,๖๕๑
หนองแวง		๒๓,๙๖๐		๓,๓๙๖	๒๗,๓๕๖
แซงบาดาล		๙,๘๘๒	๒,๒๐๕	๔,๘๔๔	๑๖,๙๓๑
มหาไชย		๗,๔๔๘		๓,๓๗๖	๑๐,๘๒๔
หมู่ม่น		๕,๑๗๓		๑,๐๔๐	๖,๒๑๓
ผาเสวย		๘,๗๙๘	๔๐๐	๒,๖๙๖	๑๑,๘๙๔
ศรีสมเด็จ		๑๓,๑๖๔		๑,๒๗๗	๑๔,๔๔๑
ลำห้วยหลวง		๖,๘๔๘	๔,๕๖๘	๘๙๙	๑๒,๒๑๕
รวม อำเภอ . สมเด็จ..		๘๖,๗๓๗	๘,๑๔๖	๑๘,๖๔๒	๑๑๓,๕๒๕

ที่มา: ...กรมส่งเสริมการเกษตร.....พ.ศ. ..๒๕๖๕...

ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ (ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร.....พ.ศ. ..๒๕๖๕...)

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอสมเด็จ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ...สมเด็จ....., พ.ศ..๒๕๖๕..)

(๒) พื้นที่ปลูก...ข้าว.....

อำเภอ..สมเด็จ..... จังหวัด..กาฬสินธุ์..มีพื้นที่...ปลูก...ข้าว.....จำนวน ..๘๙,๐๑๑... ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบล...หนองแวง....จำนวน ..๑๕,๓๕๖... ไร่ รองลงมาคือตำบล..แชนบาดาล... จำนวน .. ๑๔,๒๓๐... ไร่ และตำบล....ศรีสมเด็จ..... จำนวน ...๑๓,๑๔๑.....ไร่ ตามลำดับ

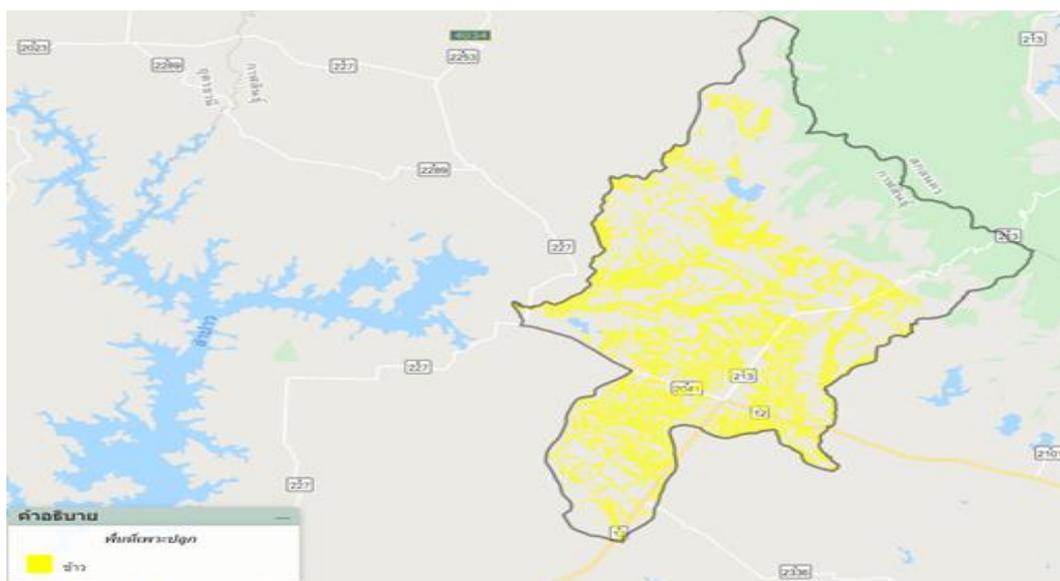
ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก...ข้าว.....(ไร่)
๑	หนองแวง	๑๕,๓๕๖
๒	แชนบาดาล	๑๔,๒๓๐
๓	ศรีสมเด็จ	๑๓,๑๔๑
๔	สมเด็จ	๑๑,๐๕๓

๕	ลำห้วยหลวง	๑๐,๒๑๕
๖	ผาเสวย	๙,๘๙๔
๗	มหาไชย	๘,๒๔๘
๘	หมู่มั่น	๖,๘๗๔
	รวม	๘๙,๐๑๑

ที่มา: ..สำนักงานเกษตรอำเภอ...สมเด็จพระ....., พ.ศ..๒๕๖๕....

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอสมเด็จ
(ที่มา :..สำนักงานเกษตรอำเภอ...สมเด็จพระ....., พ.ศ..๒๕๖๕...)

๒) ปริมาณการผลิต

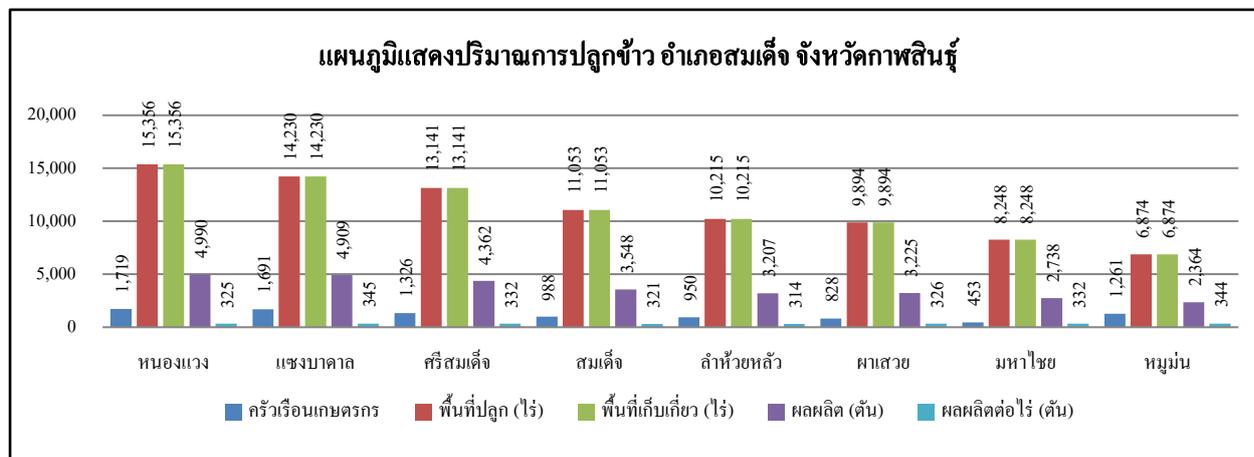
อำเภอ..สมเด็จ.....มีพื้นที่การปลูก..ข้าว..... จำนวน ..๘๙,๐๑๑..... ไร่ ...
๙,๒๑๖..... ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบล..หนองแวง..จำนวน ..๑๕,๓๕๖..... ไร่ จำนวน .๑,๙๓๖.....
ครัวเรือน รองลงมาคือตำบล..แซงบาดาล... จำนวน .๑๔,๒๓๐.... ไร่ ..๑,๙๐๘..... ครัวเรือน และตำบล....ศรี
สมเด็จ... จำนวน ..๑๓,๑๔๑... ไร่ ..๑,๐๔๐.... ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เกี่ยวเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หนองแวง	๑,๙๓๖	๑๕,๓๕๖	๑๕,๓๕๖	๔,๙๙๐	๓๒๕
แซงบาดาล	๑,๖๙๑	๑๔,๒๓๐	๑๔,๒๓๐	๔,๙๐๙	๓๔๕
ศรีสมเด็จ	๑,๓๒๖	๑๓,๑๔๑	๑๓,๑๔๑	๔,๓๖๒	๓๓๒
สมเด็จ	๙๘๘	๑๑,๐๕๓	๑๑,๐๕๓	๓,๕๔๘	๓๒๑
ลำห้วยหลวง	๙๕๐	๑๐,๒๑๕	๑๐,๒๑๕	๓,๒๐๗	๓๑๔
ผาเสวย	๘๒๘	๙,๘๙๔	๙,๘๙๔	๓,๒๒๕	๓๒๖

มหาไชย	๔๕๓	๘,๒๔๘	๘,๒๔๘	๒,๓๓๘	๓๓๒
หม่ม	๑,๒๖๑	๖,๘๗๔	๖,๘๗๔	๒,๓๖๔	๓๔๔
รวม	๙,๒๑๖	๘๙,๐๑๑	๘๙,๐๑๑	๒๙,๓๔๓	๒,๖๓๙

ที่มา :..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ...., พ.ศ..๒๕๖๕.....

ภาพที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี.เกษตรกรได้รับสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์ดี จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์.ในโครงการต่างๆจากรัฐบาล

(๒) การเตรียมดิน แยกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

“การไถตะ” เป็นการไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่นา การไถตะจะช่วยพลิกดินเพื่อให้ดินชั้นล่างได้ขึ้นมาสัมผัสอากาศรับออกซิเจน และเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืช โรคพืชบางชนิด การไถตะในบางพื้นที่จะไถหลังฝนตกเมื่อดินเกิดความชุ่มชื้น บางพื้นที่ใช้การวิดน้ำเข้านาแทน การปล่อยน้ำเข้านานั้นต้องดูที่สภาพดินด้วยว่า ควรปล่อยน้ำมากน้อยเพียงไร การปล่อยน้ำเข้านาเพื่อทำให้ดินนิ่มขึ้น จะได้ไถนาได้ง่ายขึ้น หลังจากไถตะจะตากดินเอาไว้ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ เพื่อกระตุ้นให้วัชพืชงอกที่ติดค้างอยู่ในดินนาเกิดการงอกแล้วจึงทำลายในกระบวนการถัดไป

“การไถแปร” (ใช้ขลุบหมุน) เป็นการไถครั้งที่สอง ทำหลังจากทำการไถตะ และตากดินไว้ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์แล้ว จึงทำการการไถแปร โดยการไถในครั้งนี้จะช่วยพลิกเอาดินที่กลับไว้ขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่และเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จำนวนครั้งในการ ไถแปรขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของวัชพืช ลักษณะดิน และระดับน้ำ

“การไถคราด” เป็นการกำจัดวัชพืช ตลอดจนการทำให้ดินแตกตัว และเป็นเทือกพร้อมที่จะปักดำได้ ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นที่ทำต่อจาก ขั้นที่ ๑ และขังน้ำไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้มีสภาพดินที่เหมาะสมในการคราด หรือการใช้ลูกทูปในบางพื้นที่อาจมีการใช้โรตารี ปกติการไถและคราดในนาดำมักจะใช้แรงวัวควาย หรือแทรกเตอร์ขนาดเล็ก ที่เรียกว่า ควายเหล็กหรือไถยนต์เดินตามทั้งนี้เป็นเพราะพื้นที่นาดำนั้นได้มีคันนาแบ่งกันออกเป็นแปลงเล็กๆ คันนามีไว้สำหรับกักเก็บน้ำหรือปล่อยน้ำทิ้งจากแปลงนา นาดำจึงมีการบังคับ

น้ำในนาได้บ้างพอสมควร ก่อนที่จะทำการไถจะต้องรอให้ดินมีความชื้นพอที่จะไถได้เสียก่อน ปกติจะต้องรอให้ฝนตกจนมีน้ำขังในผืนนาหรือไขน้ำเข้าไปในนาเพื่อทำให้ดินเปียก

(๓) การปลูก..เกษตรกรปลูกแบบวิถีธรรมชาติ อาศัยน้ำฝน ใช้แรงงานคนเป็นหลัก. ส่วนใหญ่จะใช้พันธุ์พื้นเมืองเป็นหลัก

(๔) ระบบการให้น้ำ.น้ำในนาหลังจากปลูกข้าวแล้ว เกษตรกรจะควบคุมระดับน้ำให้อยู่ประมาณ ๕ เซนติเมตร เพราะน้ำในระดับนี้ เพียงพอต่อความต้องการของต้นข้าว เพื่อคุมวัชพืชไม่ให้งอกมาแย่งปุ๋ย และยังสามารถละลายปุ๋ยที่เข้มข้นให้เจือจาง กระจายได้พอเหมาะไปทั่วแปลง แต่หากน้ำมีมากเกินไปจะทำให้ปุ๋ยเจือจาง ระบายไปกับน้ำเมื่อถูกแสงแดด และเมื่อต้นข้าวออกรวงได้แล้วประมาณ ๒ สัปดาห์จะต้องไขน้ำออกจากนา ให้หมด เพื่อให้เมล็ดแก่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวได้ใน ขณะที่ดินนาแห้ง ทำให้สะดวกแก่การเข้าไปเก็บเกี่ยว การขาดน้ำในระยะการเจริญเติบโตของข้าว นอกจากจะทำให้ต้นข้าวไม่เจริญเติบโตแล้ว ยังทำให้ เกิดมีวัชพืชจำนวนมากด้วย

(๕) การดูแลรักษา .ต้องหมั่นออกไปตรวจดูต้นข้าวที่ปลูกไว้เสมอ ๆ ในแปลงที่ปลูกข้าวไร่ จะต้องมีการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย และพ่นยาเคมีเพื่อป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูที่อาจเกิดระบาดขึ้นได้ ในแปลงกล้าและแปลงปักดำ จะต้องมีการใส่ปุ๋ย มีน้ำเพียงพอกับความต้องการของต้นข้าว และพ่นยาเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าว นอกจากนี้ชาวนาจะต้องหมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงปักดำอีกด้วย เพราะวัชพืชเป็นตัวที่แย่งปุ๋ยไปจากต้นข้าว ในพื้นที่นาหว่าน ชาวนาจะต้องกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมีพ่น หรือใช้แรงคนถอนทิ้งไปก็ได้ นอกจากนี้จะต้องพ่นสารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงอีกด้วย เนื่องจากพื้นที่นาหว่านมักจะมีระดับน้ำลึกกว่านาดำ ฉะนั้น ชาวนาควรใส่ปุ๋ยก่อนที่น้ำจะลึก ยกเว้นในพื้นที่ที่น้ำไม่ลึกมาก ก็ให้ใส่ปุ๋ยแบบนาดำทั่ว ๆ ไป

(๖) การใส่ปุ๋ย .. เกษตรกรใส่ ปุ๋ยแบ่งออกเป็น ๒ ครั้ง คือ ครั้งแรก ก่อนตกล้ำ ปักดำ ซึ่งเรียกว่า ปุ๋ยรองพื้น ให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ไวก้า ปริมาณ ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐ สำหรับดินเหนียว หรือ ๑๖-๑๖-๘ สำหรับดินทราย ปริมาณ ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ก่อนออกรวง ซึ่งเรียกว่า ปุ๋ยแต่งหน้า ให้ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว .การเก็บเกี่ยวข้าวจะกระทำเมื่อผลแก่จัดเต็มที่อายุประมาณ ๓๐ วันหลังดอกบาน มีความชื้นภายในผลหรือเมล็ดประมาณ ๒๑-๒๔ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นระยะที่เมล็ดบริเวณโคนรวงมีสีเหลืองทั่วกันทั้งหมด หรืออาจเก็บเกี่ยวในระยะที่เมล็ดข้าวสุกเหลืองเกือบทั้งรวง ประมาณร้อยละ ๘๐ ถ้าเก็บเกี่ยวช้าช้าเกินไป จะทำให้คอรวงหักและเมล็ดร่วงเสียหาย

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว .หลังจากเกี่ยวข้าวแล้วจะมีการตากแดดฟ่อนรวงข้าวในนาให้แห้งจนมีความชื้นลดลงเหลือประมาณ ๑๓-๑๕ เปอร์เซ็นต์ จากนั้นจึงทำการนวดบนลานข้าวที่เตรียมไว้ แล้วใช้วัวหรือควายย่ำ หรือฟาดก้าข้าวบนเสื่อลำแพน ผ้าใบ กระชู่ หรือลานนวด หรืออาจใช้คนย่ำ ซึ่งเหมาะกับการนวดข้าวที่มีปริมาณไม่มากนัก ในปัจจุบันเครื่องนวดข้าวขนาดต่างๆ เป็นที่นิยมแพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ทำนาขนาดใหญ่ เนื่องจากสามารถหาซื้อได้ง่าย หรือว่าจ้างให้เจ้าของเครื่องทำการรับเหมานวดข้าวให้ได้ เมื่อนวดเมล็ดข้าวเสร็จแล้ว ยังคงมีเศษฟาง ใบข้าว เศษวัชพืช และสิ่งเจือปนต่างๆ ต้องทำการกำจัดออกโดยใช้การสาดข้าวด้วยพลั่วให้ลมพัดเศษสิ่งสกปรกที่มีน้ำหนักเบาปลิวออกไปจากเมล็ดข้าว หรืออาจใช้พัดขนาดใหญ่โบกไปมาเพื่อให้เศษฟาง ข้าวสับ และใบข้าวปลิวออก ถ้าเมล็ดข้าวมีปริมาณน้อยอาจ

ใช้กระดังฝัด แต่ต้องอาศัยความชำนาญในการฝัดเอาสิ่งเจือปนออกมา ส่วนเครื่องฟุนแรงที่ใช้ในการทำ ความสะอาดเมล็ดข้าวคือเครื่องสีฝัดสามารถทำความสะอาดเมล็ดข้าวได้ดี....

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู..เกษตรกรมีการเฝ้าระวังและตรวจติดตาม การระบาดอย่างต่อเนื่องในพื้นที่..

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอ..สมเด็จ..... มีการปลูก..ข้าว.... ดังนี้

ชื่อสินค้า	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
๑...ข้าวนาปี...			△	▽								
๒...ข้าวนาปรัง.....								△		▽		

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ....., พ.ศ....๒๕๖๕.....)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอ.สมเด็จ...มีต้นทุนการผลิต...ข้าว... โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ..

๓,๕๐๐...บาท

และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน..๔,๑๐๐..... บาท

ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	ราคา	หน่วย	ราคา	หน่วย		
ไถเตรียมดิน	๔๕๐	บาท	๔๕๐	บาท		
พันธุ์	๔๐๐	บาท	๔๐๐	บาท		
ปลูก (รถปลูก)	๔๐๐	บาท	๔๐๐	บาท		
ยากุมวัชพืช	๔๐๐	บาท	๔๐๐	บาท		
ปุ๋ย	๗๕๐	บาท	๗๕๐	บาท		
ค่าแรง	๑,๑๐๐	บาท	๑,๗๐๐	บาท		
รวม	๓,๕๐๐	บาท	๔,๑๐๐	บาท		

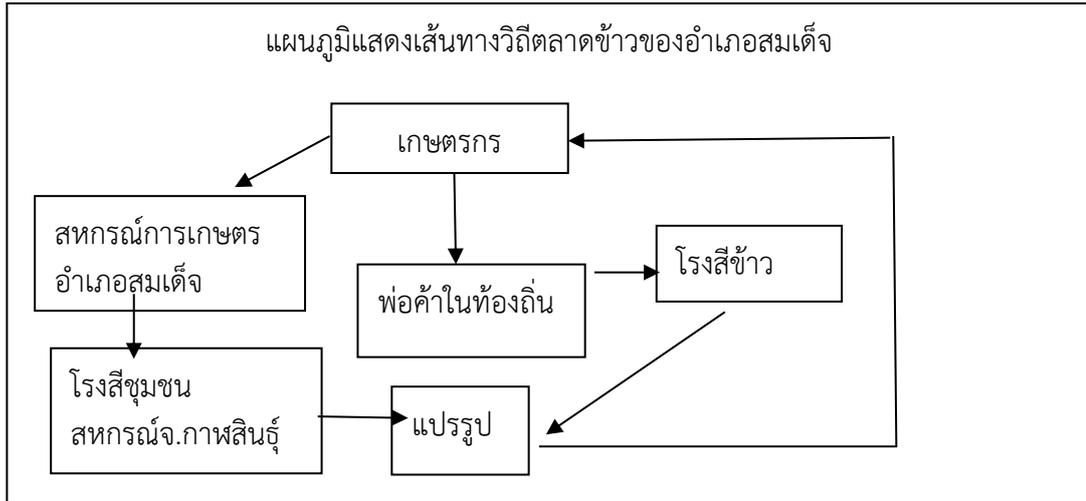
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ....., พ.ศ...๒๕๖๕.....)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

.....อำเภอสมเด็จสามารถรับซื้อข้าวได้ตั้งแต่ 100 ตันต่อวัน จำนวนจตุรรับซื้อข้าวทั้งหมด 4

จุด...

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

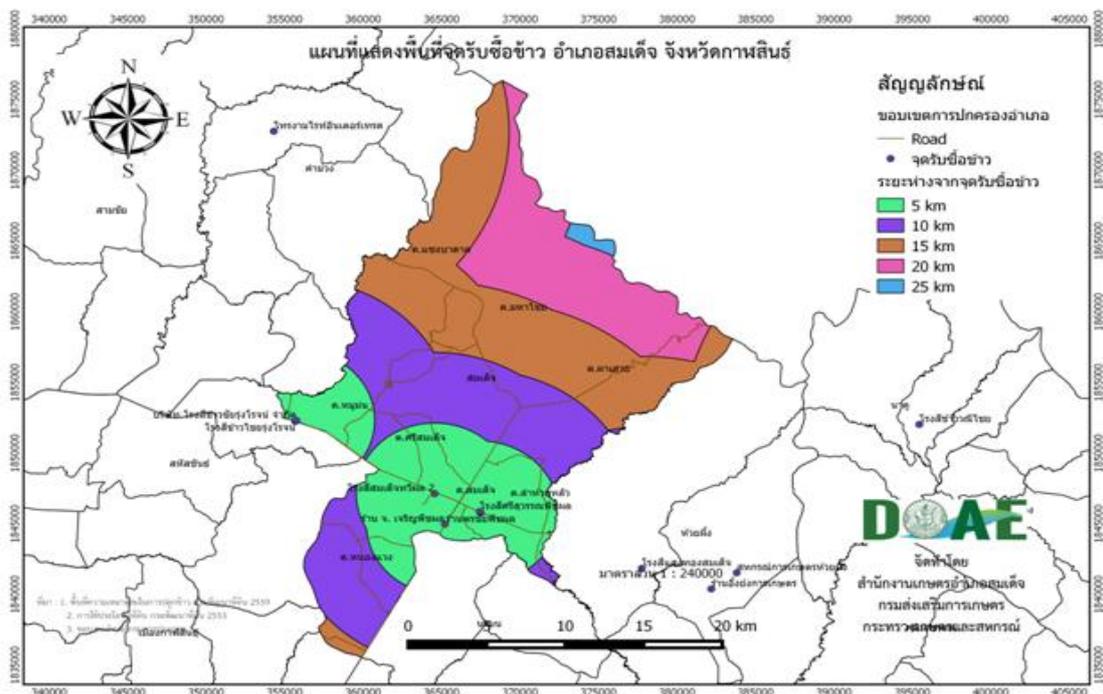
ภาพที่ ๑๗ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จพระ....., พ.ศ...๒๕๖๕..)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอ..สมเด็จ..... มีจุดรับซื้อจำนวน..๔... จุด

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อ..ข้าว..... อำเภอ..สมเด็จ.....

ภาพที่ ๑๘ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอสมเด็จพระ

(ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร....., พ.ศ.๒๕๖๕..)

๗. เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอ..สมเด็จ... มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน..การผลิต... จำนวน .๖. ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลง

ใหญ่ จำนวน ..๒... ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ใน
เทคโนโลยีการผลิตที่มีควา
โดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

๑	นายผาศุภร์ บุญรอด	๑	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน
๒	นายสมบัติ	๗	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๒	ไม้ผล
๓	นายจิรภัทร คาศีวี	๑๑	แซงบาดาล	สมเด็จ	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน
๔	นายชนาสิน คาศีวี	๑๑	แซงบาดาล	สมเด็จ	๒๕๖๑	ไม้ผล
๕	นายชูชาติ ดอนสม	๑๑	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๔	พืชไร่
๖	นายบุญโรม สุมลละ	๒	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๓	พืชผัก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ..สมเด็จ....., พ.ศ..๒๕๖๕.....

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า..มันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

พื้นที่ปลูก..มันสำปะหลัง.....ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอ....สมเด็จ.....มีพื้นที่ปลูก..มันสำปะหลัง....ตามระดับชั้นความเหมาะสม

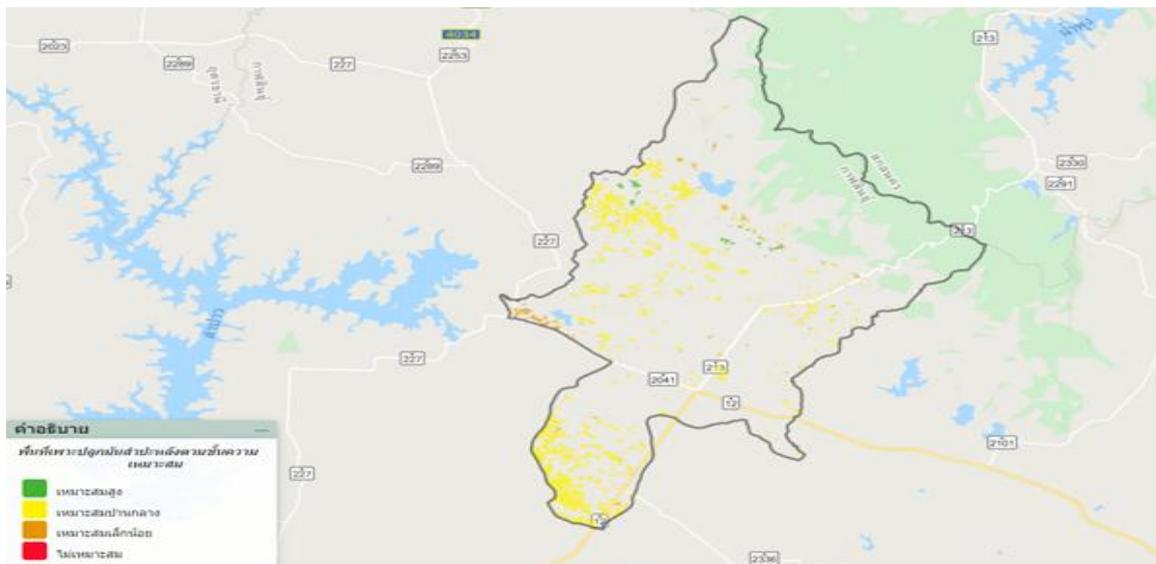
จ ำ น ว น
๑๕,๙๘๗.. ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ...๒,๔๔๒....ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...๑๕.๒๗.....
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ..๑,๑๙๑..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...๗.๔๔... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓)
จำนวน ๑๐,๙๒๔... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ..๖๘.๓๔.... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ...๑,๔๓๐.... ไร่ คิดเป็น
ร้อยละ .....๘.๙๕.

ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

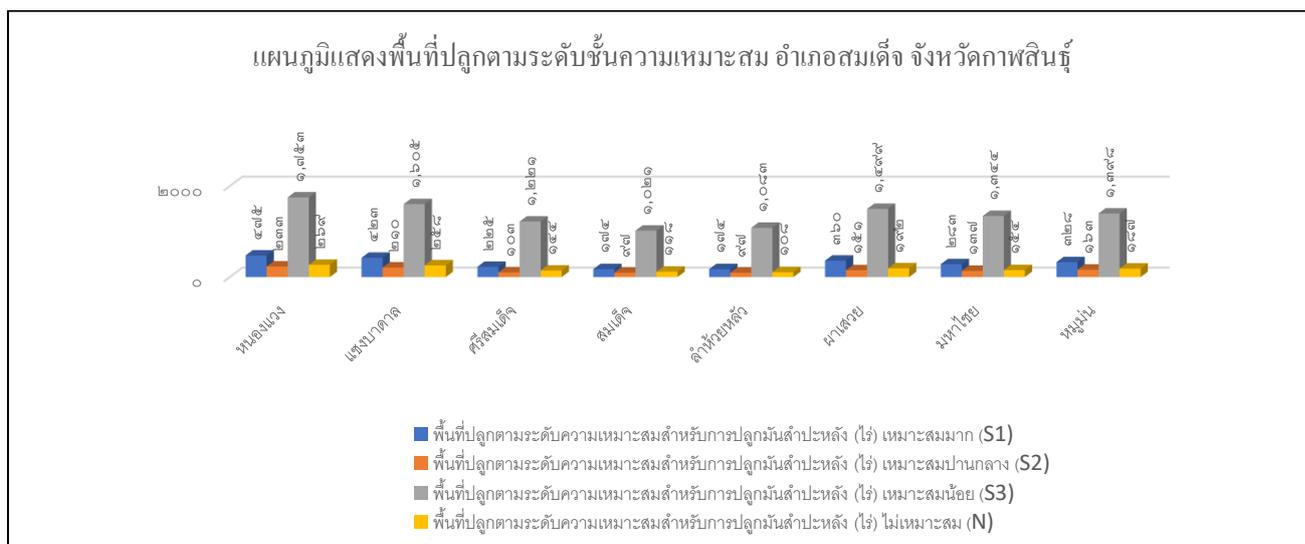
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก...มันสำปะหลัง..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
หนองแวง	๔๗๕	๒๓๓	๑,๗๕๓	๒๖๙	๒,๗๓๐
แซงบาดาล	๔๒๓	๒๑๐	๑,๖๐๕	๒๕๘	๒,๕๙๖
ศรีสมเด็จ	๒๒๕	๑๐๓	๑,๒๒๑	๑๔๔	๑,๖๙๓
สมเด็จ	๑๗๔	๙๗	๑,๐๒๑	๑๑๘	๑,๔๑๐
ลำห้วยหลวง	๑๗๔	๙๗	๑,๐๘๓	๑๐๘	๑,๔๖๒
ผาเสวย	๓๖๐	๑๕๑	๑,๔๙๙	๑๙๒	๒,๒๐๒
มหาไชย	๒๘๓	๑๓๗	๑,๓๔๔	๑๕๔	๑,๙๑๘
หมู่น	๓๒๘	๑๖๓	๑,๓๙๘	๑๘๗	๒,๐๗๖

ที่มา: ...กรมส่งเสริมการเกษตร..., พ.ศ..๒๕๖๕.

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง...ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ภาพที่ ๑๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสุมเต็จ (ที่มา :...กรมส่งเสริมการเกษตร..., พ.ศ..๒๕๖๕.....)

ภาพที่ ๒๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสุมเต็จ (ที่มา :...กรมส่งเสริมการเกษตร..., พ.ศ..๒๕๖๕...)

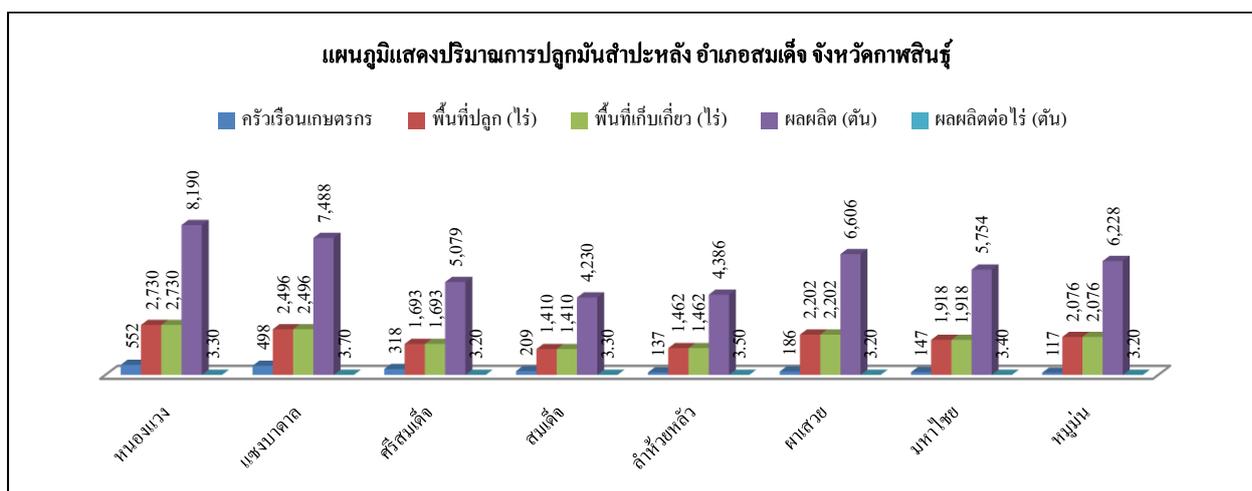
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอสุมเต็จ.....มีพื้นที่การปลูก...มันสำปะหลัง..... จำนวน .. ๑๕,๙๘๗..... ไร่ ..๒,๑๖๔..... ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบล..หนองแวง..จำนวน ..๒,๗๓๐..... ไร่ จำนวน ..๕๕๒..... ครัวเรือน รองลงมาคือตำบล..แฉ่งบาดาล... จำนวน ..๒,๔๙๖... ไร่ ..๔๙๘..... ครัวเรือน และตำบล...ผาเสวย... จำนวน ..๒,๒๐๒...ไร่ ...๑๘๖..... ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หนองแวง	๕๕๒	๒,๗๓๐	๒,๗๓๐	๘,๑๙๐	๓.๓
แซงบาดาล	๔๙๘	๒,๔๙๖	๒,๔๙๖	๗,๔๘๘	๓.๗
ศรีสมเด็จ	๓๑๘	๑,๖๙๓	๑,๖๙๓	๕,๐๗๙	๓.๒
สมเด็จ	๒๐๙	๑,๔๑๐	๑,๔๑๐	๔,๒๓๐	๓.๓
ลำห้วยหลวง	๑๓๗	๑,๔๖๒	๑,๔๖๒	๔,๓๘๖	๓.๕
ผาเสวย	๑๘๖	๒,๒๐๒	๒,๒๐๒	๖,๖๐๖	๓.๒
มหาไชย	๑๔๗	๑,๙๑๘	๑,๙๑๘	๕,๗๕๔	๓.๔
หม่ม่น	๑๑๗	๒,๐๗๖	๒,๐๗๖	๖,๒๒๘	๓.๒
รวม	๒,๑๖๔	๑๕,๙๘๗	๑๕,๙๘๗	๔๗,๙๖๑	๒๖.๘

ที่มา :...สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ....., พ.ศ. ๒๕๖๕.....

ภาพที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ..สมเด็จ...๒๕๖๕.....)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรในอำเภอสมเด็จใช้ต้นพันธุ์ที่มีอายุไม่น้อยกว่า ๘ เดือน แต่มีอายุมากกว่า ๑๔ เดือน การเร่งชุดเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังเร็วกว่าปกติ เนื่องจากราคาสูงใจในช่วงก่อนฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งมันสำปะหลังมีอายุได้เพียง ๖-๗ เดือน ทำให้เกษตรกรต้องใช้ต้นพันธุ์อ่อนปลูกต่อ ผลที่ตามมาคือ ท่อนพันธุ์มีความงอกต่ำ แต่ถ้างอกได้ก็จะเป็นต้นที่มีพุ่มใบเล็ก ไม่แข็งแรง ถ้าเจอสภาพแล้งหรือขาดฝน ต้นที่งอกจะตายได้ง่าย สิ่งที่ต้องปฏิบัติในกรณีนี้คือ เมื่อราคาสูงใจควรชุดเก็บเกี่ยวเพียง ๘ ใน ๑๐ ส่วนของพื้นที่ที่เหลือ ๒ ส่วนควรทิ้งไว้ในแปลงโดยไม่ชุด เพื่อไว้ใช้เป็นต้นพันธุ์สำหรับฤดูกาลปลูกถัดไป การคัดท่อนพันธุ์ที่สมบูรณ์ปลูก ทำให้ได้ต้นที่แข็งแรง พุ่มใบใหญ่ โตเร็ว และไม่ควรรใช้สารใด ๆ ในการเร่งราก

(๒) การเตรียมดิน การเตรียมดินเกษตรกรจะไถให้ลึกเพื่อเพิ่มความสามารถในการกักเก็บน้ำฝนและความชื้นของดินได้มากขึ้นและมันสำปะหลังจะลงหัวได้ง่าย คือการไถตะ ด้วยพล ๓ เท่านั้น จะไถเมื่อดินมีความชื้นพอเหมาะ ต่อมาไถด้วยพล ๗ เพื่อเพิ่มความร่วนซุยให้กับดิน และตามด้วยการยกร่องพร้อมปลูก ในกรณีที่ดินต้องการเพิ่มอินทรีย์วัตถุเพื่อปรับปรุงดินและเพื่อความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยอินทรีย์โรละ ๑๐๐ -๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยหมัก วัสดุอินทรีย์อื่นๆ

(๓) การปลูก ต้นพันธุ์ที่ใช้ปลูกมีอายุ ๑๐-๑๒ เดือน จะให้ความงอกดีที่สุด โดยเกษตรกรเลือกต้นพันธุ์ที่แข็งแรง มีตาถี่ ขนาดโตพอสมควร จะตัดท่อนปลูกด้วยมีดที่คมเพื่อมิให้ท่อนปลูกช้ำยาวไม่ต่ำกว่า ๒๐ เซนติเมตร เกษตรกรปลูกปักตรงให้ลึก ๒ ใน ๓ ของความยาวท่อนปลูก ในดินร่วนเหนียวใช้ระยะแถวกว้าง ๑.๒๐ เมตร ระยะปลูกตั้งแต่ ๐.๕๐ - ๑.๐๐ เมตร และในดินร่วนทราย จะใช้ระยะแถวแคบ ๐.๘๐ เมตร ระยะปลูกตั้งแต่ ๐.๕๐-๐.๘๐ เมตร

(๔) ระบบการให้น้ำ การให้น้ำมันสำปะหลัง เกษตรกรจะให้น้ำในช่วงฤดูแล้งเพื่อจะช่วยให้มันสำปะหลังมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องหรือทำให้ใบร่วงน้อยที่สุด มีผลทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นแต่ละเดือนอย่างก้าวกระโดด เกษตรกรปลูกในช่วงฤดูฝน คือตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน และให้น้ำช่วงสองเดือนแรกของการเจริญเติบโตตามความจำเป็น และให้น้ำเต็มทีในช่วงฤดูแล้ง ๕ เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคม เกือบเกี่ยวที่อายุ ๑๒ เดือน ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นอีก ๑ เท่าตัว

(๕) การดูแลรักษา การกำจัดวัชพืชหลักที่สำคัญก็คือ มันสำปะหลังใช้เวลาประมาณ ๓ เดือน หลังจากปลูกเพื่อสร้างพุ่มใบให้คลุมพื้นที่ระหว่างร่องทั้งหมด ดังนั้นภายในช่วง ๓ เดือนแรกถือว่าเป็นช่วงวิกฤตของมันสำปะหลัง ต้องดูแลให้มันสำปะหลังปลอดวัชพืช ถ้าปล่อยให้วัชพืชแข่งขันกับมันสำปะหลัง มันสำปะหลังจะแคระแกร็น มีผลให้ผลผลิตลดลงมาก การกำจัดวัชพืชสามารถ

(๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยเคมี เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอัตราส่วน ๒:๑:๒ ปุ๋ยเคมีที่ใช้คือ ๑๕-๗-๑๘ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ปุ๋ย ๒ ช้างลำต้นรัศมีพุ่มใบแล้วกลบ ใส่ปุ๋ยครั้งเดียวเมื่ออายุ ๑ เดือนหลังปลูกและต้องใส่ปุ๋ยเคมีในขณะที่ดินมีความชื้นและต้องกลบปุ๋ยด้วย ถ้าไม่กลบปุ๋ยอาจสูญเสียปุ๋ยมากถึง ๕๐%สำหรับการเก็บเกี่ยวควรเลือกเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในช่วงที่เหมาะสมตั้งแต่อายุ ๑๐-๑๘ เดือน ควรงดเว้นการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในช่วงฝนแรก คือตั้งแต่เดือนเมษายนถึงมิถุนายน เนื่องจากมันสำปะหลังแตกใบอ่อนจะให้เปอร์เซ็นต์แป้งต่ำ

(๗) การเก็บเกี่ยว ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวจะอยู่ในระยะที่ ๔ ช่วงอายุเดือนที่ ๑๐ - ๑๔ และมีปริมาณแป้งประมาณ ๑๕ - ๔๐% แต่โดยทั่วไป เกษตรกรนิยมเก็บเกี่ยวเมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ประมาณ ๑ ปี ซึ่งอายุการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังอาจแตกต่างกันได้ เนื่องจากสาเหตุอื่นๆ เช่น ความต้องการใช้เงินของเกษตรกร ราคามันสำปะหลัง ฤดูกาล เป็นต้น ซึ่งโรงงานจะรับซื้อหัวมันสำปะหลังที่มีเปอร์เซ็นต์แป้งประมาณ ๓๐%.....

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวนำผลผลิตหัวมันสดส่งโรงงานทันที ไม่เก็บไว้เกิน ๒ วัน เพราะจะเน่าเสีย การขนส่งรถบรรทุกหัวมันสำปะหลังต้องสะอาดและเหมาะสมกับปริมาณ หัวมันสด ไม่ควรเป็นรถที่ใช้บรรทุกดิน สัตว์ หรือมูลสัตว์ เพราะอาจมีการปนเปื้อนของเชื้อโรคปาก และเท้าเปื่อย และไม่ควรเป็นรถที่บรรทุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หรือถั่วลิสง เพราะอาจมีการปนเปื้อนของสารพิษอะฟลาทอกซิน ยกเว้นจะมีการทำความสะอาดอย่างเหมาะสมก่อนนำมาบรรทุกหัวมันสำปะหลัง และไม่ควรเป็นรถที่ใช้บรรทุกปุ๋ยเคมีและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก
เกษตรกรในอำเภอ..สมเด็จ..... มีการปลูก...มันสำปะหลัง.... ดังนี้

ชื่อสินค้า	ต.ค.	พ.ค.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑..มันสำปะหลัง...												

สัญลักษณ์   ←→ ช่วงฤดูปลูก   △ ปลูกสูงสุด
   ←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
(ที่มา :..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ..., พ.ศ..๒๕๖๕.....)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอ..สมเด็จ.....มีต้นทุนการผลิต..มันสำปะหลัง... โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน..

๓,๙๓๐.... บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน..๔,๑๗๐... บาท

ตารางที่ ๒๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังปี ๒๕๖๕ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

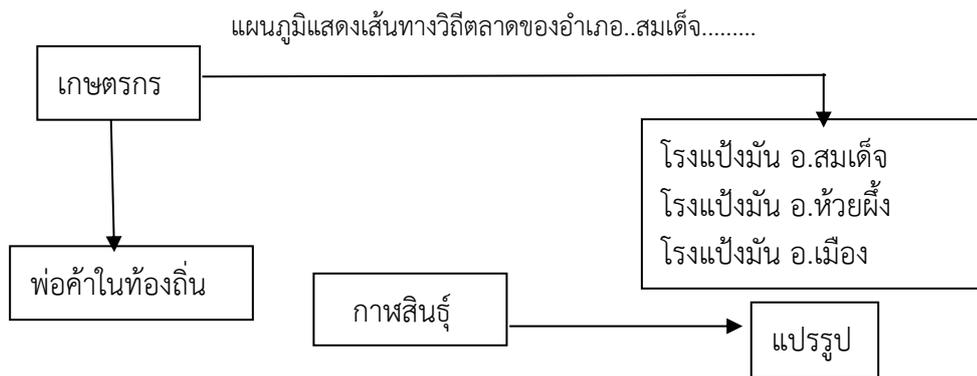
รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	ราคา	หน่วย	ราคา	หน่วย		
ไถเตรียมดิน	๕๐๐	บาท	๕๐๐	บาท		
พันธุ์	๑๕๐	บาท	๑๕๐	บาท		
ปลูก	๔๕๐	บาท	๔๕๐	บาท		
ยาคุมวัชพืช	๔๐๐	บาท	๔๐๐	บาท		
ปุ๋ย	๗๗๐	บาท	๗๗๐	บาท		
ค่าแรง	๑,๖๖๐	บาท	๑,๙๐๐	บาท		
รวม	๓,๙๓๐	บาท	๔,๑๗๐	บาท		

(ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ..., พ.ศ...๒๕๖๕.....)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

...ช่วงต้นฤดูการเก็บเกี่ยวหัวมันสำปะหลังออกสู่ตลาดน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการทั้งนี้
ผลผลิตมันสำปะหลังจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓.....

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๒๓ แสดงวิถีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ., พ.ศ..๒๕๖๕.....)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอ..สมเด็จ..... มีโรงงาน..๑.... แห่ง

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอสมเด็จ (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ....., พ.ศ. ๒๕๖๕...)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอ..สมเด็จ.. มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน.การผลิต.. จำนวน .๖. ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ..๒... ราย องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายผาศุภร์ บุญรอด	๑	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน
๒	นายสมบัติ	๗	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๒	ไม้ผล
๓	นายจิรภัทร คาศีวี	๑๑	แซงบาดาล	สมเด็จ	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน
๔	นายชนาสิน คาศีวี	๑๑	แซงบาดาล	สมเด็จ	๒๕๖๑	ไม้ผล
๕	นายชูชาติ ดอนสม	๑๑	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๔	พืชไร่
๖	นายบุญโรม สุมูลละ	๒	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๓	พืชผัก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ..สมเด็จ....., พ.ศ. ..๒๕๖๕.....

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า...อ้อย...

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

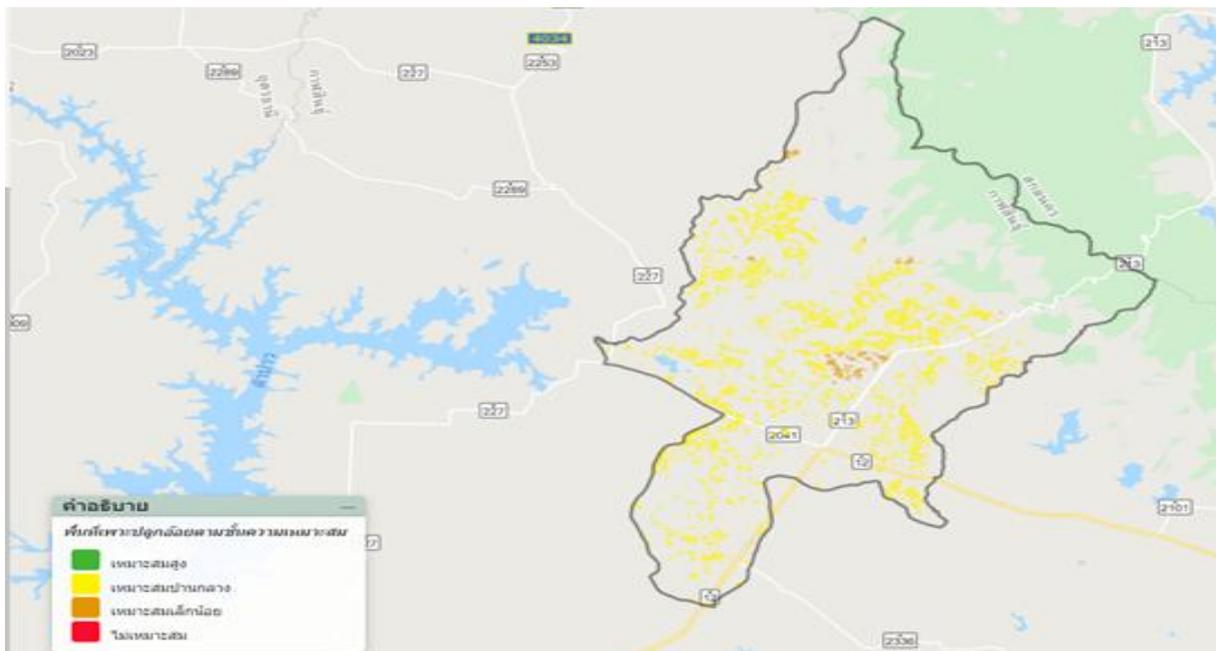
อำเภอ..สมเด็จ.....มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูก...อ้อย....ทั้งหมด จำนวน ..๓๙,๒๖๙....
ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ..๑๒,๗๒๗... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ....๓๒.๔๐..... พื้นที่
เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ....๒๕,๙๙๗... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...๖๖.๒๐..... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน
....๑๘๑... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...๐.๔๗... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ....๓๖๔.... คิดเป็นร้อยละ ....
๐.๙๓.....

ตารางที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

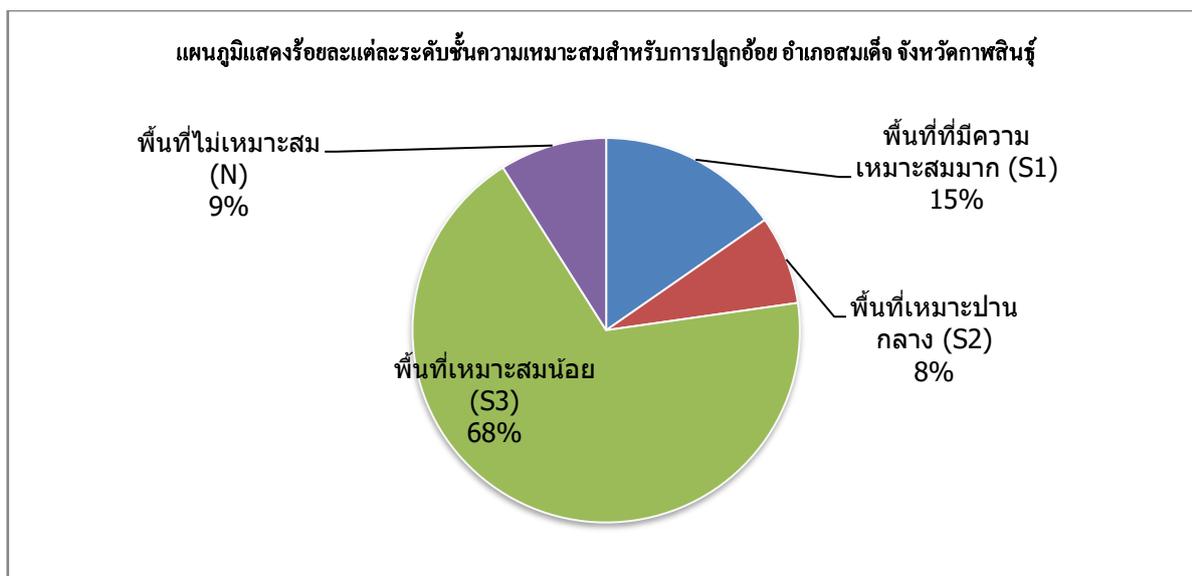
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....อ้อย..... (ไร่)				
	เหมาะสม มาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
หนองแวง	๔,๒๔๒	๔,๓๒๓	๓๒	๑๐๔	๘,๗๐๑
แซงบาดาล	๒,๘๒๘	๔,๗๘๖	๓๓	๙๑	๗,๗๓๘
ศรีสมเด็จ	๙๔๒	๓,๙๖๒	๒๖	๕๓	๔,๙๘๓
สมเด็จ	๔๕๓	๓,๖๗๒	๒๓	๔๑	๔,๑๘๙
ลำห้วยหลวง	๖๕๕	๒,๖๙๗	๑๙	๓๐	๓,๔๐๑
ผาเสวย	๕๖๔	๒,๔๔๑	๑๗	๒๐	๓,๐๔๒
มหาไชย	๑,๖๒๑	๒,๑๑๒	๑๖	๑๔	๓,๗๖๓
หมู่น	๑,๔๒๒	๒,๐๐๔	๑๕	๑๑	๓,๔๕๒
รวมอำเภอ สมเด็จ.	๑๒,๗๒๗	๒๕,๙๙๗	๑๘๑	๓๖๔	๓๙,๒๖๙

ที่มา: ...กรมส่งเสริมการเกษตร..., พ.ศ. ...๒๕๖๕.....

ภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ

(ที่มา :...กรมส่งเสริมการเกษตร....., พ.ศ...๒๕๖๕.....)

ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ...สมเด็จ....., พ.ศ.๒๕๖๕...)

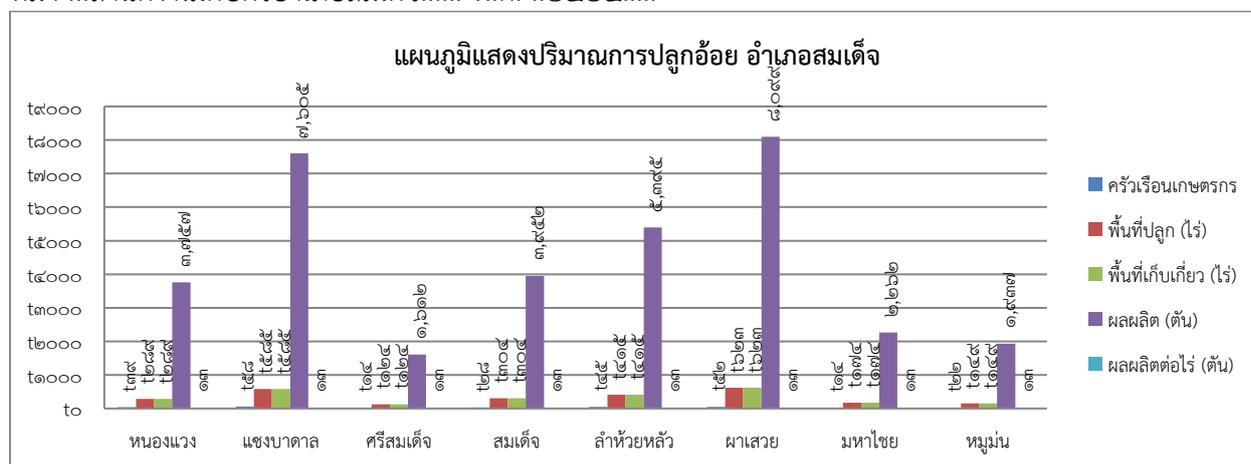
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอ..สมเด็จ.....มีพื้นที่การปลูก...อ้อย..... จำนวน .๒,๖๖๓.... ไร่ ...๒๗๒....
 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบล.ผาเสวย...จำนวน ...๖๒๔..... ไร่ จำนวน ...๕๒.... ครัวเรือน รองลงมาคือ
 ตำบล..แขงบาดาล... จำนวน ...๕๘๕.. ไร่ ..๕๙..... ครัวเรือน และตำบล.ลำห้วยหลัว..... จำนวน ..๔๑๕..... ไร่
 ...๔๕.... ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หนองแวง	๓๙	๒๘๙	๒๘๙	๓,๗๕๗	๑๓
แซงบาดาล	๕๘	๕๘๕	๕๘๕	๗,๖๐๕	๑๓
ศรีสมเด็จ	๑๔	๑๒๔	๑๒๔	๑,๖๑๒	๑๓
สมเด็จ	๒๘	๓๐๔	๓๐๔	๓,๙๕๒	๑๓
ลำห้วยหลัว	๔๕	๔๑๕	๔๑๕	๕,๓๙๕	๑๓
ผาเสวย	๕๒	๖๒๓	๖๒๓	๘,๐๙๙	๑๓
มหาไชย	๑๔	๑๗๔	๑๗๔	๒,๒๖๒	๑๓
หมู่ม่น	๒๒	๑๔๙	๑๔๙	๑,๙๓๗	๑๓
รวมอำเภอสมเด็จ.	๒๗๒	๒,๖๖๓	๒,๖๖๓	๓๔,๖๑๙	๑๓

ที่มา :..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ..... พ.ศ. ..๒๕๖๕.....

ภาพที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ,๒๕๖๕.....)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี.เกษตรกรเลือกพันธุ์อ้อยที่มีความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูอ้อย..ให้ผลผลิตต่อไร่สูงและมีคุณภาพ ความหวานสูง.

(๒) การเตรียมดิน .กำจัดวัชพืชในขั้นต้น ซึ่งช่วยให้หน้าฝนไหลซึมผ่านลงไปดินได้ดี ทำให้รากอ้อยเจริญเติบโตลงในดินได้ง่าย ในพื้นที่ที่ปลูกอ้อยมาเป็นเวลานาน มักจะเกิดดินดาน จึงควรไถดินดานเพื่อทำลายชั้นดินดาน ก่อนที่จะทำการไถตะไถแปรเมื่อเตรียมดินแล้ว จึงทำการยกร่องเพื่อปลูกอ้อย..

(๓) การปลูก..การปลูกด้วยแรงงานคน..และการปลูกด้วยเครื่องจักร นิยมใช้ในกรณีที่ชาวไร่อ้อยมีพื้นที่ปลูกอ้อยมาก และมีเงินลงทุน การใช้เครื่องจักรสามารถยกร่องแล้วปลูกได้ และไม่จำเป็นต้องไถก่อน..

(๔) ระบบการให้น้ำ.การให้น้ำตามร่อง (furrow irrigation) ความลาดเท ๐.๕-๓ การให้น้ำแบบฝอยหรือฝนเทียม (sprinkler irrigation) และการให้น้ำแบบหยด (drip irrigation)..

(๕) การดูแลรักษา .การควบคุมและกำจัดวัชพืช ที่เป็นแหล่งสะสมหรือเป็นที่อาศัยของโรคและแมลงที่สำคัญ

(๖) การใส่ปุ๋ย ..อ้อยต่อใส่ปุ๋ยในอัตราเพิ่มขึ้นอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของอัตราเดิม เพราะดินที่ปลูกอาจมีความอุดมสมบูรณ์ลดลง สูตรปุ๋ยผสมต่าง ๆ ที่แนะนำสำหรับอ้อย ได้แก่ ๒๑-๐-๐, ๔๖-๐-๐, ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๖-๒๐-๒๐, ๒๕-๗-๗, ๑๖-๑๑-๑๔

(๗) การเก็บเกี่ยว .การเก็บเกี่ยวอ้อยส่วนใหญ่ใช้คนตัด โดยทั่วไปเก็บเกี่ยวโดยไม่เผา นอกจากจำเป็นเช่นมีโรค หรือแมลงระบาด หรือต้องการให้ทำงานได้เร็วขึ้น.....

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว .การควบคุมวัชพืช และการพรวนดินพูนโคน ในแปลงอ้อยที่มีการเผาใบอ้อย จะมีวัชพืชงอกขึ้นเร็วกว่าแปลงอ้อยที่ไม่ได้เผา เนื่องจากจะมีความชื้นจากใต้ดินผ่านขึ้นมาช่วยในการงอกของเมล็ดวัชพืช....

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู..สำรวจแปลงเพื่อประเมินสถานการณ์การระบาดของแมลงทุกต้นทุกแถว ตลอดฤดูกาลเก็บเกี่ยว ๕ ครั้ง หลังปลูก ๔๕ วัน ๓ เดือน ๖ เดือน และ ๙ เดือน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอ..สมเด็จ..... มีการปลูก...อ้อย..... ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
...อ้อย...	↔										△	→
		▽										

สัญลักษณ์   ↔   ช่วงฤดูปลูก   △   ปลูกสูงสุด
    ←-----→   ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽   เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา :..สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ..., พ.ศ..๒๕๖๕.....)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอ.สมเด็จ.....มีต้นทุนการผลิต..อ้อย..... โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน..

๑๐,๙๘๐.... บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน..๕,๔๕๐... บาท

ตารางที่ ๒๕ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อย ปี ๒๕๖๕ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	ราคา	หน่วย	ราคา	หน่วย	
ไถเตรียมดิน	๑๘๐	บาท	๑๘๐	บาท	
พันธุ์		บาท		บาท	
ปลูก		บาท		บาท	
ยาคุมวัชพืช	๓๐๐	บาท	๓๓๐	บาท	
ปุ๋ย	๑,๙๐๐	บาท	๑,๗๒๐	บาท	
ค่าแรง	๘,๖๐๐	บาท	๓,๒๒๐	บาท	
รวม	๑๐,๙๘๐	บาท	๕,๔๕๐	บาท	

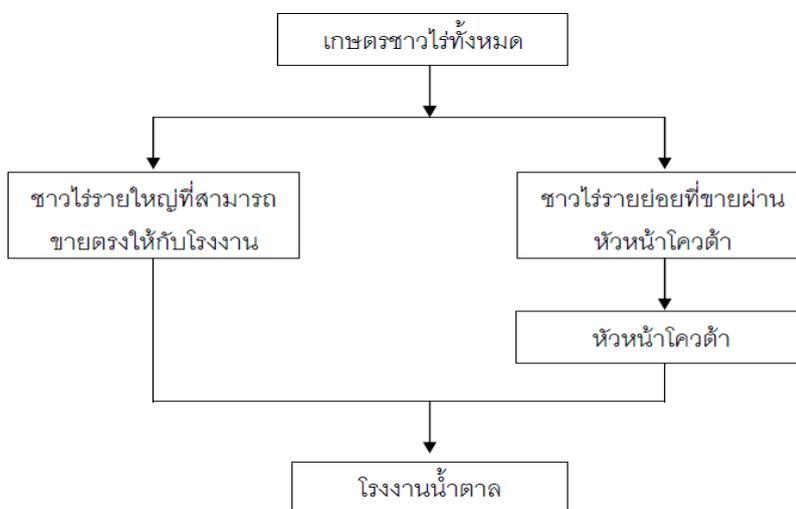
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ....., พ.ศ...๒๕๖๕.....)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

....การปลูกอ้อยมี ๒ ฤดูปลูก คือข้ามแล้ง คือการปลูกในช่วงเดือน ต.ค.- ธ.ค. ข้อดีของการปลูกช่วงนี้คือ ไม่ค่อยมีหญ้า และอ้อยได้จำนวนอายุหลายเดือนก่อนตัดส่งโรงงาน และการปลูกอ้อยฤดูฝน คือการ ปลูกอ้อยหน้า ก.พ.-พ.ค. ช่วงนี้อ้อยจะโตเร็ว งอกเร็ว แต่อ้อยจะมีอายุน้อย ผลผลิตไม่เต็มที่ เพราะต้องตัดส่งโรงงานในช่วงเปิดหีบ...

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

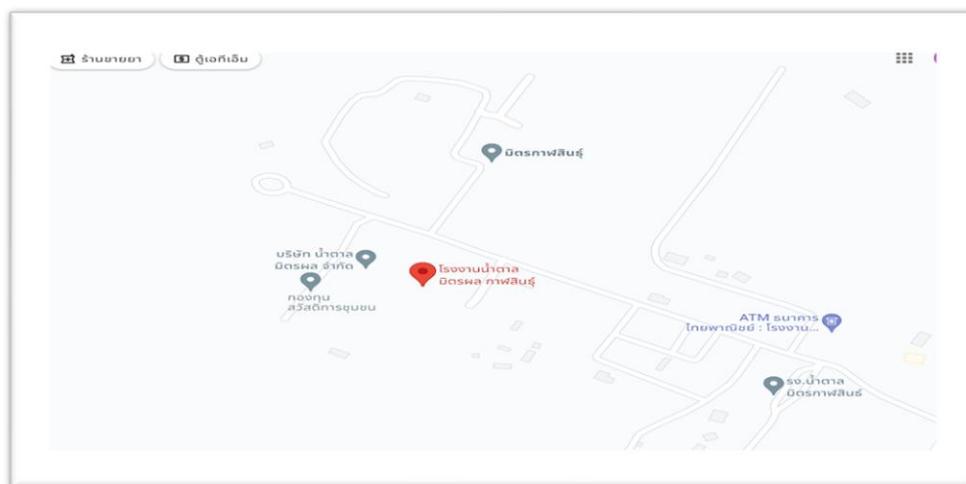
...ผลผลิตอ้อยจะมีการไหลเวียนจากมือเกษตรกรผ่านบุคคลต่าง ๆ เข้าสู่โรงงานน้ำตาลที่ได้ทำสัญญาไว้ ในกรณีที่เป็นชาวไร่รายใหญ่ที่มีปริมาณผลผลิตอ้อยมาก สามารถทำการซื้อขายอ้อยกับโรงงานได้โดยตรง แต่ในกรณีที่เป็นชาวไร่รายย่อยที่มีผลผลิตน้อย การขายอ้อยให้กับโรงงานจะทำการขายผ่านคนกลาง หรือหัวหน้าโคเวต้า....

ภาพที่ ๒๙ แสดงวิธีการตลาดอ้อย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอ...สมเด็จ..... มีโรงงาน...๑...โรง รวม ...๑... แห่ง.

ภาพที่ ๓๐ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อย อำเภอสมเด็จ

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสมเด็จ..., พ.ศ. ๒๕๖๕..)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอ..สมเด็จ.. มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิต.. จำนวน .๖. ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ..๒... ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายผาศุภร์ บุณรอด	๑	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน
๒	นายสมบัติ	๗	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๒	ไม้ผล
๓	นายจิรภัทร คาศีวี	๑๑	แซงบาดาล	สมเด็จ	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน
๔	นายชนาสิน คาศีวี	๑๑	แซงบาดาล	สมเด็จ	๒๕๖๑	ไม้ผล
๕	นายชูชาติ ดอนสม	๑๑	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๔	พืชไร่
๖	นายบุญโรม สุ่มลละ	๒	หนองแวง	สมเด็จ	๒๕๖๓	พืชผัก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ..สมเด็จ..., พ.ศ. ..๒๕๖๘.....)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	ท
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ทรัพยากรดิน ๒. ทรัพยากรน้ำ	๑. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	๑. สนับสนุนการปรับปรุงและฟื้นฟูคุณภาพดินก่อนการเพาะปลูก	

<p>๓. ราคาผลผลิตผันผวน</p>	<p>๒. ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งไม่มีน้ำเพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี</p> <p>๓. ผลผลิตราคาตกต่ำ</p>	<p>๒. ส่งเสริมการเพาะปลูกตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้น้ำ</p> <p>๓. ส่งเสริมการกระจายสินค้า/การแปรรูป/การผลิตที่ได้มาตรฐาน/ส่งเสริมการรวมกลุ่ม</p>	
<p>ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร</p> <p>๑. ขาดสภาพคล่อง</p> <p>๒. ปัจจัยการผลิต การเกษตร</p> <p>๓. แหล่งเงินทุน</p>	<p>๑. มีภาระหนี้สินมาก</p> <p>๒. ขาดปัจจัยการผลิต/เทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>๓. ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ</p>	<p>๑. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสานลดการปลูกพืชเชิงเดี่ยว</p> <p>๒. ให้ความรู้แก่เกษตรกร</p> <p>๓. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน</p>	
<p>ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>๑. ขาดองค์ความรู้</p> <p>๒. มีการแข่งขันสูง</p> <p>๓. ขาดการพัฒนาอุตสาหกรรมปลายน้ำ</p>	<p>๑. ขาดความรู้ในการผลิตสินค้าแปรรูปและผลิตภัณฑ์</p> <p>๒. ตลาดสินค้าแปรรูปมีการแข่งขันที่สูงมากขึ้น</p> <p>๓. มีโรงงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มน้อยมาก</p>	<p>๑. ให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป ทั้งที่เป็นเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ตลอดจนวิสาหกิจชุมชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาคุณภาพและยกระดับสินค้าชุมชนให้สามารถเข้าสู่ตลาด และแข่งขันได้</p> <p>๒. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้สอดคล้องกัน</p>	

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอสมเด็จ

ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	<p>จุดแข็ง (S)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีพื้นฐานทำการเกษตร - ชุมชนมีความเข้มแข็ง - พื้นที่เหมาะสมในการทำเกษตร - เกษตรกรขยัน รักในอาชีพเกษตร - ใช้แรงงานในครอบครัว 	<p>จุดอ่อน (W)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ - ผลผลิตต่อไร่ต่ำ - ใช้สารเคมีในการเกษตรมากขึ้น - ขาดแหล่งน้ำในไร่นา - การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง - เกษตรกรมีหนี้สินมาก - ขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสม - ขาดพันธุ์พืช/สัตว์ที่ดีเหมาะสม
<p>โอกาส (O)</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในพื้นที่ให้การสนับสนุน - มีแหล่งเงินทุนในการทำเกษตร - พืชที่ปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ - มีกองทุนหมู่บ้าน/แหล่งเงินทุน - ใช้แรงงานในครอบครัว - มีตลาดรองรับในพื้นที่ 	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานในพื้นที่ให้การสนับสนุนทั้งแหล่งเงินทุน ความรู้เพื่อทำให้เกษตรกรในพื้นที่รวมกลุ่มกันทำการเกษตรแบบยั่งยืน โดยใช้แรงงานในครัวเรือนของตนเองเป็นหลัก 	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานให้ความรู้แก่เกษตรกรในการปลูกพืชแบบยั่งยืน ไม่อาศัยสารเคมี มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ่ยนวด หาดลาดรองรับผลผลิตในชุมชน
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภัยธรรมชาติ - การระบาดของโรคและแมลง - ราคาผลผลิตไม่แน่นอน - ขาดพันธุ์พืช/สัตว์ที่ดีเหมาะสม 	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันการเกิดโรคระบาดในพืช โดยให้ความรู้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ 	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <ul style="list-style-type: none"> - พยายามใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานต่อโรค ปลูกพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับปรุงบำรุงดินจากพืชปุ่ยนวด ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- หน่วยงานในพื้นที่ในพื้นที่ให้การสนับสนุนทั้งแหล่งเงินทุน ความรู้เพื่อทำให้เกษตรกรในพื้นที่รวมกลุ่มกันทำการเกษตรแบบยั่งยืน โดยใช้แรงงานในครัวเรือนของตนเองเป็นหลัก
ศักยภาพอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- หน่วยงานให้ความรู้แก่เกษตรกรในการปลูกพืชแบบยั่งยืน ไม่อาศัยสารเคมี มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด หาดลาดรองรับผลผลิตในชุมชน
ภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การเกษตรทดแทน

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันโรคระบาดในพืช โดยให้ความรู้กับเกษตรกรรุ่นใหม่

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

เสริมป - พยายามใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานต่อโรค ปลูกพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับปรุงบำรุงดินจากพืชปุ๋ยสด ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นระชา

*****

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ การผลิตพืชผักปลอดภัย

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- เกิดกลุ่มผู้ผลิตผักปลอดภัย
- พืชผักได้รับการรับรองมาตรฐาน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดภัยแก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ อบรมให้ความรู้การผลิตผักให้ได้มาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๒ อบรมให้ความรู้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปลูกผัก

โครงการที่ ๑ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการปลูกผัก

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ติดตามผลโครงการ

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

-YFS ได้รับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์อบรมถ่ายทอดความรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิต

โครงการที่ ๑ อบรมการใช้โดรนเพื่อการเกษตร

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- วิสาหกิจชุมชนมีการแปรรูปสินค้า มีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์อบรมถ่ายทอดความรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ อบรมการแปรรูปผลผลิตจากข้าว (ข้าวแต่น้ำแดง)

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์อบรมถ่ายทอดความรู้การแปรรูปสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ อบรมการปักกลายผ้าทอมือ

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ยกระดับผลผลิตสู่การแปรรูป

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์อบรมการแปรรูปสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ อบรมถ่ายทอดความรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาเครือข่ายศพก. ให้พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ พัฒนาเครือข่ายศพก. และเกษตรกรต้นแบบ ให้พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้ของ

ชุมชน

โครงการที่ ๑ อบรมถ่ายทอดความรู้การใช้เทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรต้นแบบ

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- วิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ก่อนปลูกพืช เพื่อให้การใช้ปุ๋ยได้ประสิทธิภาพสูงสุด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การตรวจวิเคราะห์ดิน

โครงการที่ ๑ อบรมการตรวจวิเคราะห์ดิน

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- จัดหาแหล่งบำบัดน้ำเสียแก่เกษตรกร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ จัดหาแหล่งบำบัดน้ำเสียแก่เกษตรกร

โครงการที่ ๑ อบรมการใช้งานและบำรุงรักษาบำบัดน้ำเสีย

*****

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

รูปแบบการเขียนโครงการ (สรุปเฉพาะสาระสำคัญ)

โครงการ อบรมการปลูกเห็ดฟาง

๑. ชื่อโครงการ การปลูกเห็ดฟางแบบกองเตี้ย

๒. ภายใต้อาณาเขต

(/) แผนถ่ายถอดเทคโนโลยีการเกษตร

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย

๔. หลักการและเหตุผล

ประชาชนส่วนมากในอำเภอสมเด็จ และในตำบลผาเสวย นิยมบริโภคเห็ดเป็นอาหาร แต่เห็ดที่เกิดตามธรรมชาตินั้นวันแต่ละจะค่อยหมดไป เห็ดฟางจึงนับว่าเป็นเห็ดอีกชนิดหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมบริโภคกัน และสามารถทดแทนเห็ดที่เกิดตามธรรมชาติได้ เห็ดฟางยังสามารถเพาะได้ตลอดทั้งปี และมีอายุสั้น เพาะง่าย สามารถเพาะเป็นพืชเศรษฐกิจได้ ฉะนั้นการเพาะเห็ดฟางจึงนับได้ว่าเป็นแหล่งอาหารปลอดภัยในตำบลผาเสวย อีกทั้งเป็นพืชเสริมรายได้หรือเป็นอาชีพหลักได้

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. แหล่งอาหารปลอดภัย

๒. เป็นแหล่งอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

๓. เพาะง่ายใช้เวลาสั้นเห็นผลเร็ว

๖. เป้าหมายของโครงการ

ฝึกอบรมและสาธิตการเพาะเห็ดฟางเกษตรกรทั่วไป ดังนี้

๑ ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๒ ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๓. ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๔. ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๕. ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๖. ปี ๒๕๖๗ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๗. ปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๗. พื้นที่ที่ดำเนินการ

๑. ปี ๒๕๖๒ เทศบาลตำบลผาเสวย หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

๒. ปี ๒๕๖๓ เทศบาลตำบลผาเสวย หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

๓. ปี ๒๕๖๔ เทศบาลตำบลผาเสวย หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

๔. ปี ๒๕๖๕ เทศบาลตำบลผาเสวย หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

๕. ปี ๒๕๖๖ เทศบาลตำบลผาเสวย หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

๖. ปี ๒๕๖๗ เทศบาลตำบลผาเสวย หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

๗. ปี ๒๕๖๘ เทศบาลตำบลผาเสวย หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

จำนวน ๗ ปี

๑. ปี ๒๕๖๒ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - เมษายน

๒. ปี ๒๕๖๓ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - เมษายน

๓. ปี ๒๕๖๔ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - เมษายน

๔. ปี ๒๕๖๕ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - เมษายน
 ๕. ปี ๒๕๖๖ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - เมษายน
 ๖. ปี ๒๕๖๗ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - เมษายน
 ๗. ปี ๒๕๖๘ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - เมษายน
๙. แผนการดำเนินงาน
๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
  ๒. ประชุมชี้แจงโครงการ
  ๓. คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ
  ๔. จัดอบรมเกษตรกร/ฝึกปฏิบัติ
  ๕. ประเมินผล/รายงานผล
๑๐. วิธีการดำเนินการ
- ฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๑๑๐ คน
  - แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ
๑๑. งบประมาณ ๑๔๔,๕๐๐ บาท

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)					รวม
		ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓	ปี ๖๓-๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๘	
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	๑๑๐ คน	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๙๓๕,๐๐
- วัสดุฝึกอบรม	๑๑๐ คน	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐	๑๑๐,๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐	๙๕๑,๕๐๐
- วิทยากร		๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๒๔,๐๐๐
- ค่าพาหนะ	๑๑๐ คน	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐	๕๕,๐๐๐
				๐		๐	
รวม	๑๑๐ คน	๑๔๔,๕๐๐	๑๔๔,๕๐	๑๔๔,๕	๑๔๔,๕๐๐	๑๔๔,๕	๑๑๒๔,๐๐
			๐	๐๐		๐๐	๐

๑๒. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกรมีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอ
๒. เป็นอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ต่อครัวเรือน

ผลตอบแทนโดยอ้อม

๑. เศษวัสดุที่เหลือจากการเพาะเห็ดฟางใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ในแปลงนาทำให้ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง
๒. เกษตรกรมีงานทำตลอดปี ลดการอพยพแรงงาน

โครงการการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก

๑. ชื่อโครงการ อบรมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก

๒. ภายใต้อำนาจ

(/) แผนถ่ายถอดเทคโนโลยีการเกษตร

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย

๔. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพื่อหวังผลทางการค้าปุ๋ยเคมี จึงเป็นปัจจัยหลักในการใส่ลงไป เพื่อหวังในปริมาณของผลผลิต ในการใส่ปุ๋ยเคมีเป็นประจำ มีผลทำให้ดินเป็นดินดานเกาะตัวกันแข็งกระด้าง และในการใส่แต่ละครั้ง จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น การทำและการใช้ปุ๋ยหมักจึงนับเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะส่งผลให้ ลดต้นทุนในการผลิตพืชหลัก และยังเป็นการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาทำเป็นปุ๋ย อีกอย่างปุ๋ยหมักยังมีผลทำให้ช่วยลดปริมาณการใส่ปุ๋ยเคมีลงอีก

๕. วัตถุประสงค์

๑. ช่วยลดต้นทุนในการผลิตพืชหลัก

๒. นำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำเป็นปุ๋ย

๓. ปุ๋ยหมักและปุ๋ยเคมีเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

๖. เป้าหมายของโครงการ

ฝึกอบรมและสาธิตการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก ดังนี้

๑. ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๒. ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๓. ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๔. ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๕. ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘ จำนวน ๑๑๐ คน / ๑ วัน

๗. พื้นที่ที่ดำเนินการ

๑. ปี ๒๕๖๒ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย หมู่บ้านละ ๑๐ คน รวม ๑๑๐ คน

๒. ปี ๒๕๖๓ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย หมู่บ้านละ ๑๐ คน รวม ๑๑๐ คน

๓. ปี ๒๕๖๔ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย หมู่บ้านละ ๑๐ คน รวม ๑๑๐ คน

๔. ปี ๒๕๖๕ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย หมู่บ้านละ ๑๐ คน รวม ๑๑๐ คน

๕. ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย หมู่บ้านละ ๑๐ คน รวม ๑๑๐ คน

๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

จำนวน ๕ ปี

๑. ปี ๒๕๖๒ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - มิถุนายน

๒. ปี ๒๕๖๓ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - มิถุนายน

๓. ปี ๒๕๖๔ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - มิถุนายน

๔. ปี ๒๕๖๕ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - มิถุนายน

๕. ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘ เริ่มเดือน พฤศจิกายน - มิถุนายน

๙. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ

๒. ประชุมชี้แจงโครงการ

๓. คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ

๔. จัดอบรมเกษตรกร

๕. แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

๖. ประเมินผลและรายงานผล

๑๐. วิธีการดำเนินการ

- ฝึกอบรมเกษตรกร จำนวนปีละ ๑๑๐ คน

- แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

๑๑. งบประมาณ ๒๒๔,๘๐๐ บาท

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)					รวม
		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๖๕-๖๖	ปี ๖๗-๖๘	
- ค่าอาหารและ เครื่องดื่ม	๑๑๐ คน	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๙๓๕,๐๐
- วัสดุฝึกอบรม	๑๑๐ คน	๑๙๐,๓๐๐	๑๙๐,๓๐๐	๑๙๐,๓๐๐	๑๙๐,๓๐๐	๑๙๐,๓๐๐	๙๕๑,๕๐
- วิทยากร		๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๒๔,๐๐๐
- ค่าพาหนะ	๑๑๐ คน	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๕๕,๐๐๐
รวม	๑๑๐ คน	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๒๒๔,๘๐๐	๑๑๒๔,๐๐

๑๓. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

๑. มีปัญหาใช้ในการปลูกพืช

๒. ลดต้นทุนในการผลิต

ผลตอบแทนโดยอ้อม

๑. ผลผลิตในทางเกษตรเพิ่มขึ้น

๒. โครงสร้างของดินเหมาะต่อการปลูกพืช

๓. ลดปัญหาโลกร้อน

โครงการการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. ชื่อโครงการ อบรมการปรับปรุงบำรุงดิน

๒. ภายใต้อำเภอ

(/) แผนถ่ายถอดเทคโนโลยี

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย

๔. หลักการและเหตุผล

การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบลผาเสวย ส่วนมากจะปลูกพืชเชิงเดี่ยว มีการใส่ปุ๋ยเคมีเป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ดินเสื่อมคุณภาพ โครงสร้างของดินเปลี่ยนไป ทำให้ต้องเพิ่ม

ปริมาณปุ๋ยเคมีให้สูงขึ้นทุกๆปี การอบรมการปรับปรุงบำรุงดิน นับว่าเป็นการให้ความรู้เกษตรกรในการปรับปรุงบำรุงดิน ให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช และยังเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน เป็นการปรับโครงสร้างของดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืชและช่วยลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีอีกทางหนึ่ง

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับโครงสร้างของดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช
๒. เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

๖. เป้าหมาย

อบรมเกษตรกร จำนวน ๑๑๐ ราย ดังนี้

๑. ปี ๒๕๖๖ เกษตรกร จำนวน ๑๑๐ ราย หมู่ที่ ๑- ๑๑
๒. ปี ๒๕๖๗ เกษตรกร จำนวน ๑๑๐ ราย หมู่ที่ ๑- ๑๑
๓. ปี ๒๕๖๘ เกษตรกร จำนวน ๑๑๐ ราย หมู่ที่ ๑- ๑๑

๗. พื้นที่ดำเนินการ

๑. ปี ๒๕๖๖ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๑๑
๒. ปี ๒๕๖๗ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๑๑
๓. ปี ๒๕๖๘ อบรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๑๑

๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

๑. ปี ๒๕๖๖ เดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม
๒. ปี ๒๕๖๗ เดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม
๓. ปี ๒๕๖๘ เดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม

๙. แผนการดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจงโครงการ
- คัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ
- ฝึกอบรมตามโครงการ

๑๐. วิธีการดำเนินการ

- จัดอบรมอาสาสมัครเกษตรกร หมู่บ้านละ ๑๐ ราย รวม ๑๑๐ ราย

๑๑. งบประมาณ

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)			รวม
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๘	
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	๑๑๐ ราย	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๕๖,๑๐๐
- วัสดุฝึกอบรม	๑๑๐ ราย	๔๗,๓๐๐	๔๗,๓๐๐	๔๗,๓๐๐	๑๔๑,๙๐๐
- วิทยากร		๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๑๔,๔๐๐
- ค่าพาหนะ	๑๑๐ ราย	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๓๓,๐๐๐
รวม	๑๑๐ ราย	๘๑,๘๐๐	๘๑,๘๐๐	๘๑,๘๐๐	๒๔๕,๔๐๐

๑๒. ผลตอบแทนโครงการ

ผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน

๒. ผลผลิตเพิ่มขึ้น
 ผลตอบแทนโดยอ้อม
 ๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

๑. ชื่อโครงการ อบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
 ๒. ภายใต้อำเภอ

(/) แผนถ่ายถอดเทคโนโลยี

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ เทศบาลตำบลลำห้วยหลวง
 ๔. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรได้มีการปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น มันสำปะหลัง ข้าวนาปี ยางพารา อ้อยโรงงาน ฯลฯ แต่ในการผลิตนั้นมักจะประสบปัญหาโรค และแมลงศัตรูพืชระบาดอยู่เป็นประจำ ซึ่งจะทำให้ความเสียหายทางเศรษฐกิจกับพืชที่ปลูกเป็นจำนวนมาก การฝึกอบรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างยั่งยืน

๕. วัตถุประสงค์

๑. ป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชอย่างยั่งยืน

๖. เป้าหมาย

ฝึกอบรมสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จำนวน ๑๑๐ คน ๑ วัน ดังนี้

๑. ปี ๒๕๖๖ อบรม ๑๑๐ คน จำนวน ๑ วัน
 ๒. ปี ๒๕๖๗ อบรม ๑๑๐ คน จำนวน ๑ วัน
 ๓. ปี ๒๕๖๘ อบรม ๑๑๐ คน จำนวน ๑ วัน

๗. พื้นที่ดำเนินการ

คัดเลือกสมาชิกในหมู่บ้านละ ๑๐ คน ๑๑ หมู่บ้าน รวม ๑๑๐ คนอบรมที่ เทศบาลตำบลลำห้วยหลวง

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

๑. ปี ๒๕๖๖ เดือน ตุลาคม – กันยายน
 ๒. ปี ๒๕๖๗ เดือน ตุลาคม – กันยายน
 ๓. ปี ๒๕๖๘ เดือน ตุลาคม – กันยายน

๙. แผนการดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจงโครงการ
- คัดเลือกสมาชิกศูนย์เข้าร่วมโครงการและคัดเลือกแปลงศึกษาเรียนรู้
- ฝึกอบรมสมาชิก
- ติดตามประเมินผล/รายงาน

๑๐. วิธีการดำเนินการ

- ฝึกอบรมสมาชิกศูนย์ฯ จำนวน ๑๑๐ คน ๑ วัน
- แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ ๑๐ กลุ่ม
- คัดเลือกแปลงศึกษาเรียนรู้ หมู่บ้านละ ๑ แปลง

๑๑. งบประมาณ

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)			รวม
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	๑๑๐ ราย	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๕๖,๑๐๐
- ค่าวัสดุฝึก	๑๑๐ ราย	๒๕,๓๐๐	๒๕,๓๐๐	๒๕,๓๐๐	๗๕,๙๐๐
- วิทยากร		๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๑๔,๔๐๐
- ค่าพาหนะ	๑๑๐ ราย	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐	๓๓,๐๐๐
รวม	๑๑๐ ราย	๕๙,๘๐๐	๕๙,๘๐๐	๕๙,๘๐๐	๑๗๙,๔๐๐

๑๒. ผลตอบแทนโครงการ

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีความรู้ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช

ผลตอบแทนโดยอ้อม

- มีผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

โครงการชุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร

๑. ชื่อโครงการ ชุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร

๒. ภายใต้อำนาจ

(/) แผนลงทุน

๓. ผู้รับผิดชอบ เทศบาลตำบลลำห้วยหลวง

๔. หลักการและเหตุผล

ตำบลผาเสวยมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักและเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ แต่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั้น มักจะประสบปัญหาภัยแล้งอยู่เป็นประจำ การชุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร จึงนับได้ว่าจะช่วยลดปัญหาผืนแล้ง ฝนทิ้งช่วง และยังเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรทดแทนเป็นอย่างดี เช่น การเพาะเห็ดฟาง การปลูกข้าวโพด ผักสด

๕. วัตถุประสงค์

๑. มีแหล่งน้ำไว้เพาะปลูกพืชตลอดปี

๒. แก้ปัญหาผืนทิ้งช่วง

๓. ใช้เป็นแหล่งประกอบอาชีพเสริม

๖. เป้าหมาย

ชุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร จำนวน ๑๑๐ บ่อ/ปี รวม ๓ ปี ๓๓๐ บ่อ

๗. พื้นที่ดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ หมู่ที่ ๑-๑๐ หมู่บ้านละ ๑๐ บ่อ รวม ๑๑๐ บ่อ

ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑-๑๐ หมู่บ้านละ ๑๐ บ่อ รวม ๑๑๐ บ่อ

ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๑-๑๐ หมู่บ้านละ ๑๐ บ่อ รวม ๑๑๐ บ่อ

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ เดือน ตุลาคม - กันยายน

ปี ๒๕๖๗ เดือน ตุลาคม - กันยายน

ปี ๒๕๖๘ เดือน ตุลาคม - กันยายน

๙. แผนการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์โครงการ
- คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่ดำเนินการ
- ดำเนินการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร

๑๐. วิธีดำเนินการ

- ขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร
- เกษตรกรสมทบค่าวัสดุอุปกรณ์

๑๑. งบประมาณ

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)			รวม
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	
- ค่าขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร	๑๑๐ บ่อ	๒,๒๐๐,๐๐	๒,๒๐๐,๐๐	๒,๒๐๐,๐	๖,๖๐๐,๐
- เกษตรกรสมทบวัสดุ	๑๑๐ บ่อ	๐	๐	๐๐	๐๐

๑๒. ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- มีน้ำเพียงพอต่อการปลูกพืชตลอดปี
- มีรายได้เพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนโดยอ้อม

- ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองหลวง
- ครอบครัวอบอุ่น

โครงการสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๑. ชื่อโครงการ สนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๒. ภายใต้อำนาจ

(/) แผนลงทุน

๓. ผู้รับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ม่น

๔. หลักการและเหตุผล

ในการประกอบอาชีพของประชากรในตำบลผาเสวย แทบจะพูดได้ว่าต่างคนต่างทำต่างคนต่างผลิต คือ ใครใคร่ผลิตอะไร ก็จะผลิตอันนั้นขึ้นอยู่กับราคาสินค้าเป็นตัวกำหนด การอุดหนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จึงนับว่าเป็นการร่วมกลุ่มกันผลิต รวมกลุ่มกันขาย และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรองของกลุ่ม

๕. วัตถุประสงค์

๑. เป็นการรวมกลุ่มกันผลิต-จำหน่าย
๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม
๓. มีอำนาจต่อรองในการจำหน่ายผลผลิต

๖. เป้าหมาย

ให้เงินอุดหนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มส่งเสริมอาชีพที่มีศักยภาพ จำนวน ๑๑ กลุ่มๆ ละ

๒๐,๐๐๐ บาท/ปี รวม ๓ ปี

๗. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๐ ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มส่งเสริมอาชีพตำบลหม่ม่น

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ เดือน ตุลาคม - กันยายน

ปี ๒๕๖๗ เดือน ตุลาคม - กันยายน

ปี ๒๕๖๘ เดือน ตุลาคม - กันยายน

๙. แผนการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ประชุมชี้แจงโครงการ
- คัดเลือกกลุ่มที่มีศักยภาพ
- กลุ่มนำเสนอโครงการ
- ให้เงินอุดหนุน

๑๐. วิธีดำเนินการ

- จัดซื้อจัดจ้างวัสดุตามที่กลุ่มนำเสนอ

๑๑. งบประมาณ

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)			รวม
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	
- จัดซื้อจัดจ้างวัสดุของกลุ่ม	๑๑ กลุ่ม	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๖๖๐,๐๐๐

๑๒. ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- กลุ่มมีวัสดุในการดำเนินโครงการ
- มีการรวมกลุ่มกันผลิต
- กลุ่มมีความเข้มแข็ง

ผลตอบแทนโดยอ้อม

- ไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน
- ครอบครัวยั่งยืน
- ประชากรอยู่ดีมีสุข

โครงการจัดทำแปลงขยายพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีสู่ชุมชน

๑. ชื่อโครงการ จัดทำแปลงขยายพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีสู่ชุมชน

๒. ภายใต้อำเภอ

(/) แผนฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๓. ผู้รับผิดชอบ เทศบาลตำบลเชิงบาดาล

๔. หลักการและเหตุผล

ตำบลเชิงบาดาลเป็นตำบลที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงพืชที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่เป็นพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ฯลฯ แต่ที่ผ่านมา เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมักประสบปัญหาเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังระบาด ทำให้พันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีไม่เพียงพอกับความต้องการ และการเคลื่อนย้ายพันธุ์มันสำปะหลังจากแหล่งอื่นก็ทำลำบาก การจัดทำแปลงขยายพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมาช่วยแก้ปัญหา การขาดแคลนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ทำให้มีมันสำปะหลังพันธุ์ดีในชุมชน

๕. วัตถุประสงค์

๑. มีมันสำปะหลังพันธุ์ดีในชุมชน

๒. มีพันธุ์มันสำปะหลังที่ปราศจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

๖. เป้าหมาย

ปี ๒๕๖๖ จัดทำแปลงขยายพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

จำนวน ๑๑๐ แปลง ๑๑๐ ไร่

ปี ๒๕๖๗ จัดทำแปลงขยายพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

จำนวน ๑๑๐ แปลง ๑๑๐ ไร่

ปี ๒๕๖๘ จัดทำแปลงขยายพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

จำนวน ๑๑๐ แปลง ๑๑๐ ไร่

๗. พื้นที่ดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ แปลงๆละ ๑ ไร่ รวม ๑๑๐ ไร่

ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ แปลงๆละ ๑ ไร่ รวม ๑๑๐ ไร่

ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๑-๑๑ หมู่บ้านละ ๑๐ แปลงๆละ ๑ ไร่ รวม ๑๑๐ ไร่

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๑๐ แปลงๆละ ๑๑๐ ไร่ เดือน ตุลาคม-กันยายน

ปี ๒๕๖๗ จำนวน ๑๑๐ แปลงๆละ ๑๑๐ ไร่ เดือน ตุลาคม-กันยายน

ปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑๑๐ แปลงๆละ ๑๑๐ ไร่ เดือน ตุลาคม-กันยายน

๙. แผนการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ประชุมชี้แจงโครงการ
- คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่ร่วมโครงการ
- ดำเนินการตามโครงการ

๑๐. วิธีดำเนินการ

- จัดซื้อพันธุ์มันสำปะหลังและปุ๋ยเคมี
- จัดจ้าง ไถปลูก ๒ ครั้ง

๑๑. งบประมาณ ๓๓๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)			รวม
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	
- ซื้อพันธุ์มันสำปะหลัง	๑๑๐ ไร่	๑๕๕,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๔๖๕,๐๐๐
- ซื้อปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕	๑๑๐ กระสอบ	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๓๓๐,๐๐๐

- จ้างไถ	๑๑๐ ไร่	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๑๓๒,๐๐๐
- สารเคมีแช่ท่อนพันธุ์	๑๑๐ ไร่	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๖๖,๐๐๐
รวม	๑๑๐ ไร่	๓๓๐,๐๐๐	๓๓๐,๐๐๐	๓๓๐,๐๐๐	๙๙๐,๐๐๐

๑๒. ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- มีพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในท้องถิ่น
- มีพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีปราศจากเพลี้ยแป้ง

ผลตอบแทนโดยอ้อม

- เกษตรกรมีรายได้และความเป็นอยู่ดีขึ้น

โครงการสนับสนุนการทำไร่นาสวนผสม

๑. ชื่อโครงการ สนับสนุนการทำไร่นาสวนผสม

๒. ภายใต้อำเภอ

(/) แผนฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๓. ผู้รับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง

๔. หลักการและเหตุผล

การประกอบอาชีพของเกษตรกรในตำบลผาเสวยมักจะปลูกพืชเชิงเดี่ยว ทำให้เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง แมลงศัตรูพืชระบาด น้ำท่วม ฯลฯ ซึ่งมักจะส่งผลกระทบต่ออาชีพและรายได้ของเกษตรกรเอง การทำไร่นาสวนผสม นับเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรมีความยั่งยืนและมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรอื่นทั้งยังไม่ต้องเสี่ยงกับภัยธรรมชาติต่างๆ อีกด้วย

๕. วัตถุประสงค์

๑. เป็นอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน
๒. ไม่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ

๖. เป้าหมาย

จุดสรุบน้ำขนาดเล็ก ๑,๒๖๐ ลบม. จำนวน ๑๑ บ่อ/ปี

๗. พื้นที่ดำเนินการ

- ปี ๒๕๖๖ หมู่ที่ ๑-๑๑ จำนวน ๑๑ บ่อ
ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑-๑๑ จำนวน ๑๑ บ่อ
ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๑-๑๑ จำนวน ๑๑ บ่อ

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

- ปี ๒๕๖๖ เดือน ตุลาคม - กันยายน
ปี ๒๕๖๗ เดือน ตุลาคม - กันยายน
ปี ๒๕๖๘ เดือน ตุลาคม - กันยายน

๙. แผนการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ประชุมชี้แจงโครงการ
- คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่
- ดำเนินงานตามโครงการ
- ติดตามประเมินผล/รายงาน

๑๐. วิธีดำเนินการ

- จัดจ้างชุดสระน้ำขนาดเล็ก ๑,๒๖๐ ลิตร. จำนวน ๑๑ บ่อ
- จัดซื้อพันธุ์ไม้ผล-ไม้ยืนต้น, พืชผัก

๑๑. งบประมาณ

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)			รวม
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	
- ชุดสระน้ำขนาด๑,๒๖๐ ลิตร.	๑๑ บ่อ	๒๗๕,๐๐๐	๒๗๕,๐๐๐	๒๗๕,๐๐๐	๘๒๕,๐๐๐
- พันธุ์ไม้ผล-ไม้ยืนต้น, พืชผัก	๑๑ บ่อ	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐
รวม		๓๓๐,๐๐๐	๓๓๐,๐๐๐	๓๓๐,๐๐๐	๙๙๐,๐๐๐

๑๒. ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน
- ไม่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ

ผลตอบแทนโดยอ้อม

- มีงานทำตลอดปี
- มีครอบครัวอบอุ่น

โครงการเลี้ยงแพะแดง

๑. ชื่อโครงการ การเลี้ยงแพะแดง

๒. ภายใต้อำเภอ

(/) แผนฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๓. ผู้รับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลสมเด็จ

๔. หลักการและเหตุผล

การประกอบอาชีพของเกษตรกรในตำบลสมเด็จมีการประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต แพะแดงเป็นพืชทางเลือกที่สามารถนำมาใช้เป็นวัสดุคอกในการผลิตอาหารสัตว์ได้

๕. วัตถุประสงค์

๑. เป็นอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน
๒. ไม่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ

๖. เป้าหมาย

ชุดสระน้ำขนาดเล็ก ๑,๒๖๐ ลิตร. จำนวน ๑๑ บ่อ/ปี

๗. พื้นที่ดำเนินการ

- ปี ๒๕๖๖ หมู่ที่ ๑-๑๓ จำนวน ๑๑ บ่อ
- ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑-๑๓ จำนวน ๑๑ บ่อ
- ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๑-๑๓ จำนวน ๑๑ บ่อ

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

- ปี ๒๕๖๖ เดือน ตุลาคม - กันยายน
- ปี ๒๕๖๗ เดือน ตุลาคม - กันยายน

ปี ๒๕๖๘ เดือน ตุลาคม – กันยายน

๙. แผนการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ประชุมชี้แจงโครงการ
- คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่
- ดำเนินงานตามโครงการ
- ติดตามประเมินผล/รายงาน

๑๐. วิธีดำเนินการ

- จัดจ้างชุดสระน้ำขนาดเล็ก ๑,๒๖๐ ลบม. จำนวน ๑๑ บ่อ
- จัดซื้อพันธุ์ไม้ผล-ไม้ยืนต้น,พืชผัก

๑๑. งบประมาณ

กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)			รวม
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	
- อบรมการเลี้ยงแหนแดง	๑๑ บ่อ	๒๗๕,๐๐๐	๒๗๕,๐๐๐	๒๗๕,๐๐๐	๘๒๕,๐๐๐
- ซื้อพันธุ์แหนแดง เพื่อขยายพันธุ์	๑๑ บ่อ	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐
รวม		๓๓๐,๐๐๐	๓๓๐,๐๐๐	๓๓๐,๐๐๐	๙๙๐,๐๐๐

๑๒. ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้
- ลดต้นทุนการผลิต

ผลตอบแทนโดยอ้อม

- มีงานทำตลอดปี
- มีครอบครัวอบอุ่น